

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin, za Ameriko in druge tuje države 5 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inšerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 46.

V Ljubljani, dne 17. novembra 1910

Leto XXIII.

Občinski posredovalni uradi.

Na prvem slovenskem katoliškem shodu leta 1893 je bila sklenjena resolucija (nasvet), ki se glasi: Skrbeti je za to, da se vsa javna uprava, sodnijska in politiška, tako uredi, da ne bo predraga in da se je bode ljudstvo lahko posluževalo; osobito je želeli, da se uvedejo občinska mirovna sodišča.

Kar se je tu pred 17 leti predlagalo, to je izvršil kranjski deželni zbor v ravnokar dovršenem zasedanju. Dne 28. oktobra je sprejel deželni zbor od deželnega odbornika dr. Pegana izdelani načrt zakona, s katerim se ustanovi, kadar to sklene občinski odbor, za vsako občino posredovalni urad ali mirovno sodišče.

Kakšno nalogo bodo imeli občinski posredovalni uradi? Občinski posredovalni uradi bodo skušali z lepo poravnati občane, ki so si prišli navskriž radi denarnih terjatev, radi mejnikov, radi služnosti na zemljišču ali pri stanovanju. Poravnave pri prepirih radi zemljišča se bodo naznanile zemljemercu in pristojnemu sodišču, da se tamkaj uradno zaznamujejo.

Strankam bode na prosto voljo dano, če se hočejo obrniti na posredovalni urad ali ne. Vendar če bode ena stranka prosila v svoji zadevi pomoči posredovalnega urada, bode nasprotnik moral se povabiti k obravnavi odzvati ali vsaj naznaniti, da ne bode prišel k obravnavi, ako celo tega ne bode storil, mu bode posredovalni urad naložil kazen od pol krona do petih kron.

S silo se nikogar pred posredovalni urad ne bode tiralo. Ako se bode pospešilo pregovoriti stranki, da se poravnati, se bode sklenjena poravnava vpisala v posebno knjigo, ki se bode pri

posredovalnem uradu hranila. Prepis o sklenjeni poravnavi se bode strankam na zahtevo izdal.

Poravnave, sklenjene v občinskem posredovalnem uradu, bodo imele popolnoma veljavo sodnih poravnav. Posebno važnost bodo imeli občinski posredovalni uradi v zadevah razžaljenja časti.

Potem ko bode dobil zakon o občinskih posredovalnih uradih najvišje potrjenje, ne bode nobeno sodišče sprejelo kake tožbe radi razžaljenja časti, ako se ne bode dokazalo, da je posredovalni urad poizkusil spravo, a je bilo brezuspešno.

Sprava bode obstojala ali iz častne izjave pred posredovalnim uradom, ali v tem, da se obdolženec zaveže dati javno častno izjavo ali pa v denarni globi v prid ubožnega zaklada ali kakega drugega obžekorstnega namena.

Kdo vodi občinski posredovalni urad?

Posredovalni uradi bodo obstali iz treh zaupnikov in enega namestnika. Zaupnike bode volil občinski zastop izmed občanov. Vendar ni nihče dolžan sprejeti izvolitve. Zaupniki se volijo na tri leta. Njihova služba je častna, torej brezplačna, dobivali bodo pa odškodnino za dejanske izdatke. Občina bode morala poskrbeti za primeren prostor, kjer bode občinski posredovalni urad ob gotovih določenih urah posloval.

Od strank se ne bode smelo zahtevati pod nikako pretvezo kakšnih pristojbin, izvzemši pristojbino za poravnalni kolek, morebitne stroške za ogled na licu mesta ali pa za vročitve.

Sodišča bodo smela nadzorovati in pregledovati delovanje občinskih posredovalnih uradov.

To so glavna določila zakona o občinskih posredovalnih uradih.

Na Francoskem, v Švici, na Nemškem taki posredovalni uradi, ki jih imenujejo tudi mirovna sodišča, že dalje časa blagodejno delujejo. Marsikateri prepir poravnajo, marsikatero tožbo pred sodnijo zabranijo in tako preprečijo, da ne nastane med sosedi, ki so si prišli v navskriž, dolgotrajno sovraštvo. Star pregovor veli: kratka sprava je boljši, nego dolga pravda. In tako kratko spravo omogočiti in dolge drage pravde preprečiti, to bode lepa naloga naših občinskih posredovalnih uradov. Naj bi se le dobilo v vsaki občini zadostno število požrtvovalnih, nesebičnih mož, kateri bi bili splošno spoštovani in bi se za to zavzeli, potem bo bode ta nova uredba v veliko srečo našega ljudstva!

Deželni zbor kranjski.

Davek na izvrševanje lovske pravice.

Tak davek imajo že na Koroškem in Štajerskem. Kdor si privoščiti lov in ima denar za puško in druge lovske potrebščine, bo imel še nekaj grošev, da bo plačal nekaj davka od te prijetne zabave. Računa se, da bo neslo deželni blagajni na leto približno 25.000 kron.

Davek bo odrajtoval od zakupljenih lovov zakupnik, oziroma podzakupnik, od samosvojih, t. j. veleposestniških lovov posestnik lovske pravice in od tistih občinskih lovov, katere izvršuje občina sama po izvedencih, dotična občina na račun posestnikov lovskega ozemlja.

Vsakoletni davek bo znašal od zakupljenih lovov eno desetino letne zakupnine, pri samosvojih lovih v lastni upravi po 5 K za vsakih celih 50 ha (en joh) površine. Davek bo odmerjal

deželni odbor na podlagi seznamkov, ki jih bo preskrbela politična oblast. Imejitelji samosvojih lovov, kateri bi navedli nepravilne podatke, bodo kaznovani do 200-l. globe, ako ne bodo opravičili pomote. Od občinskih lovov, katerih zakupnina ne bo presegala 50 kron, se davek ne bo odrajoval. — Zakonski načrt je sprejela zbornica soglasno.

Občinski posredovalni uradi.

(Mirovna sodišča.)

O tem beri današnji uvodni članek.

Poslanec Hladnik je zanimivo utemeljil potrebo posredovalnih uradov. Poslanec Bartol je predlagal nekatere izpremembe. Nato je zbornica soglasno odobrila načrt zakona.

Zaklad za podpore v sil.

Ustanovitev takega zaklada priporoča zlasti poslanec dr. Žitnik in je vsekako treba ustanoviti ga. Vprašanje pa ni še dozorelo, ampak finančni odsek predlaga, da deželni odbor študira to vprašanje in se z deželno vlado dogovori zaradi regulativa. Vsekako pa naj v prihodnjem zasedanju pride na dan s svojimi nasveti.

Nova deželna hiša

je zelo potrebna. Treba bo prostorov za deželno banko, nadzorništvo deželne naklade je v zasebni hiši, imamo trgovsko šolo, obrtno-pospeševalni urad itd. Zato je deželni zbor naročil dež. odboru, da izdela do prihodnjega zasedanja načrte in proračun. Poleg tega se mu je naročilo, da vodi pogajanja zaradi Auerspergovega zemljišča in pa prodaje »lontovža«.

Uporaba vodnih sil.

(Poročilo deželnega odbora o uspehu študij in osnovnih del glede električnih central.)

Naši poslanci so pooblastili deželni odbor že v zadnjem zasedanju, da študira, na kak način bi se najbolj izrabile vodne sile naše dežele v prid deželi in prebivalstva in mu naročil, da vrši priprave za zgradbo električnih central. Deželni odbor je o svojem delu v tej meri podal obširno poročilo, iz katerega posnamemo, da je deželni odbor v zvezi z železniškim ministrstvom izvršil mnogo študij ob Savi in Završnici, da je pa tudi kot razumen podjetnik zasigural si uspeh in koristi dragih študij s tem, da si je nakupil potrebni svet in nekatere vodne pravice, da mu jih kakšni spekulantje ne izpulijo izpred nosa, ki bi kasneje s pretiranimi cenami lahko preprečili zgradbo električnih naprav. Deželni odbor je nakupil šest mlinov med Mavčicami - Zbiljami-Mošo in Smlednikom za 190.000 K. V tem delu teče Sava v globokem koritu in tu bi se dala vodna moč izvrstno izkoristiti, tudi zato, ker je blizu Ljubljane, ki bo nekako največji odjemalec za električno moč. Ako dežela ne bo gradila svojih naprav, bo lahko te mlinske prodala drugemu, ki bo potem izkoristil vodno moč Save. Deželni odbor ima napravljena dva načrta, in sicer za izrabo Završnice pri Zirovnici,

in za izrabo Save pred Radovljico in Globokem.

Sava pri Globokem ima 5000 konjskih sil rabljive moči in Završnica pa 670 konjskih sil, oziroma 1320. Zgradba pri Globokem bi veljala okrog 5 milijonov kron, na Završnici pa 1 milijon kron. Koncesijo pri Završnici ima neki Tobell z Dunaja. Vsi posestniki, ki bi prišli v poštev pri zgradbi na Globokem, so se zavezali, da odstopijo svoj svet proti primerni odškodnini deželi.

Predno pa bo mogel deželni odbor predlagati gradnjo kake naprave, se mora prej temeljito preveriti o prednostih, ki bi jih imel dotični načrt pred vsemi drugimi. Zaradi tega bo moral še nadalje projektirati in meriti, kar bo še precej stalo. Finančni odsek predlaga:

1. Nakup mlinov ob Savi se odobri.
2. Za nadaljevanje poizvedb in napravo načrtov v svrhu izrabe vodnih sil na Kranjskem se deželnemu odboru dovoli za leto 1911. 50.000 K.
3. Naroči se deželnemu odboru, da z vso energijo nadaljuje to akcijo in vse ukrene, kar more, da bo dežela čimprej uporabljala vodne sile.

Dr. Lampe

je z veliko lahkoto in jasnostjo podal poročilo in potem nadaljeval ob veliki pozornosti vse zbornice: Vprašanje izrabe vodnih sil je v največjem interesu dežele in vsega njenega prebivalstva. Alpske dežele se v industriji niso mogle razviti, ker je nedostajalo premoga, kateri je pa tudi vedno dražji, ker je v rokah spekulantov. Ustvariti moramo trdno podlago za ekonomično izkoriščanje vodnih sil. Vodne sile je treba znanstveno proučavati in napraviti natančen kataster. To sedaj izdelujemo. Imamo najboljše tehnične sile, ker nam pomaga tudi ministrstvo. Najtežje je pravno vprašanje. Ker dežela ne more razlastiti, si moramo dobiti lastninsko pravico do gruntov, ondaj koder nameravamo projekte izvršiti. Tako si ustvarimo trdno pravno podlago. Ljudje komaj čakajo, da se stvar izvrši. (Klici: Res je!) 150 ljudi smo pripravili, da so odstopili svoje posestvo v par urah in nekateri so dali posestva celo zastoj. (Vskliki odobravanja.) Neki mlinar je rekel: Nikomur ni na prodaj moj mlin, a deželi ga prodam, ker vem, da bo napravila nekaj koristnega. Gotovo je, da bo načrt za deželo velikanske koristi. Doslej se je oglasilo za 7000 konjskih sil odjemalcev. Korist bodo imele tudi občine, ker namerava dežela občinam prepustiti delež za električni tok. In ko bo napravljena deželna elektrarna, ne bo treba veliki obrti vtakniti milijonov v vodne zgradbe. Ni naš namen oškodovati velike obrti, nasprotno, dati ji hočemo na razpolaganje cenene gonilne sile. Ume se, da se naš mali obrtnik silno zanima za deželno električno centralo. Smelo trdim, da je denar, ki smo ga izdali za pripravljavna dela, tako plodonosno naložen, kakor more-

biti noben drug denar, ki smo ga izdali. (Zivahno odobravanje.) Prav vneto podpira predloge finančnega odseka.

baron Apfaltrern,

ki pravi, da je načeloma sicer nasprotnik industrijalnih podjetij dežele, a ker je prepričan, da bo načrt silno blagosen za deželo, želi iz vsega srca, da bi se deželi veliki načrt posrečil. Dežela rabi novih virov dohodkov, in če se ji posreči načrt izrabljenja vodnih sil, bodo novi viri v izobilju tu. 120.000 K smo že izdali, 50.000 K moramo še dovoliti, kar tudi stori, ker je prepričan, da zasleduje deželni odbor zgolj blagor in korist dežele brez političnih, strankarskih in drugih namenov. (Ploskanje.)

Dr. Triller

ima pa nekaj pomislekov, kakor vselej kadar je treba kaj pametnega narediti. Kako kunšten je, se vidi iz predloga, ki ga je stavil, da deželni odbor ne sme kupiti nobene vodne sile več brez dovoljenja deželnega zbora. Se vidi, da se pojma nima, kako se sklepajo kupčije. Predno bi bil deželni zbor sklican, da bi potrdil kako kupčijo, bi zasebni spekulantje že desetkrat pokupili vodne sile, ki bi bile na prodaj. Zato se za njegovo modrost niti vsi njegovi tovariši niso zmenili. Samo

baron Born

je imel podobne pomisleke in pa boji se, kako se bo podjetje vodilo, če bo dovolj trgovskega duha.

Dr. Šusteršič

se izjavi o tej stvari: Na srečni prihodnosti naše dežele so vse stranke enako interesirane. Dežela stori velik korak, če se loti tega načrta. Baron Born in dr. Triler imata pomisleke. Deželni odbor je res prekorščil po zakonu mu določene meje, toda gre se za to: ali hočemo dobiti vodoppravne koncesije ali ne. Če hočemo, tedaj moramo v tem vprašanju postopati, kakor postopa trgovec, če ne, ne bo nič iz našega načrta. Kam pa pridemo, če bi čakali sklepa deželnega zbora? Kje bi potem bili mlinci? (Odobrovanje.) Ko gre za korist domovine, ne gre loviti se po praznih formalnostih. To, kar je naš deželni odbor storil, je bilo nujno potrebno. Strokovnjaki sami so to priznali, da je odbor postal pametno in premišljeno. Zato deželnemu odboru zaupamo tudi za prihodnjšč. (Vskliki odobravanja.) Tudi v bodoče naj deželni odbor zagradi pri prvi priliki, ker konjunkturo je treba takoj izrabiti. (Pritrjevanje.) Če hočemo priti do cilja, moramo tudi v bodoče delati tako, kakor je deželni odbor delal doslej. (Veliko ploskanje.)

grajščak Galle

ne vé, kaj bi dejal k tej stvari, samo zoper to je, da se dežela spušča v spekulacije.

Ko je dr. Lampe odgovoril na posamezne ugovore nasprotnikov, so bili sprejeti predlogi odseka. Nekateri z vsemi glasovi, za nekatere so pa glasovali deloma tudi veleposestniki in liberalci.

Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR.

Sklicanje in delovanje državnega zbora visi in sloni še vedno na izidu in uspehu pogajanj med Cehi in Nemci na Češkem glede sporazuma, o čemur smo v »Domoljubu« že precej pisali. Stvar še ni prišla veliko naprej.

DELEGACIJA

Je začela s plenarnimi sejami v torek, 8. t. m. Za nas Slovence in S. L. S. in še za koga drugega je bilo pomembno zlasti, kako je naš voditelj dr. Šusteršič izpraševal vest in resno svaril našega zunanjega ministra, naj zna čuvati interese, koristi naše monarhije na zunaj v zadostni meri in na način, da ne bo trpela škode naša notranja politika radi vpliva zunanjih zvez naše države. Govor, obširen, a silno zanimiv, da je vzbudil pozornost ne le vse zbornice, da so se pečali ž njim obširno vsi časniki, a ker je bil strogo stvaren, povzročil je na prizadetih mestih tudi razburjenje, ker resnica ne bode samo v oči, ampak jih naravnost — kolje! Podamo v glavnejših potezah glavne misli tega znamenitega govora. Najprej govornik obžaluje, ker ni v delegaciji (govori o aneksiji Bosne in Hercegovine) zastopanih tudi najmlajših, a za Avstrijo prevažnih krohovin, Bosne in Hercegovine, saj obravnava delegacija sedaj stvari, ki se jih tičejo najneposrednejše. Kmalu bo treba v tem oziru urediti to pomanjkljivost v zastopstvu. Kar se tiče zveze z nemško državo, pa se je aneksija od veliko strani porabila kot ugoden trenutek, da se zveza z Nemško brezmerno hvali in povziguje. Res je, naša zaveznica Nemčija je izpolnila svojo dolžnost kot zaveznica in je varovala in držala svojo zavezniško zvestobo, toda naglašati mora, poudarja govornik, da imajo zveze svoj pomen le, če oba zaveznika pogodbo držita in jo izpolnita. Zato vse odveč radi izpolnjene zvezne dolžnosti Nemčijo povzdigovati. Saj Nemčiji drugače tudi kazalo ni, ker je, sicer tako odtujena od vseh drugih držav, zato bila Avstriji zvesta zaveznica, ker je s tem varovala pred vsem svoje lastne, dobro umevane interese. Slovani pa morajo odločno protestirati in ugovarjati, da naše zunanje zveze vplivajo na tok in razvoj naše notranje politike v škodo in kvar slovanskim narodom v Avstriji. Zveza naša z Nemčijo in Italijo ima žalibože tak vpliv na našo notranjo politiko, da Slovani čutijo, da zavzemajo radi teh zunanjih zvez Nemci in Lahii v avstrijski državi privilegirano stališče. Tega pa mi ne moremo na noben način dopustiti. Govornik se temeljito pomudi pri točki glede naše zveze z Italijo. Avstrijski in italijanski državniki na eni strani zagotavljajo in prisegajo, da vlada med

obema državama v zunanjepolitičnih vprašanih popolno soglasje, na drugi strani pa opazujemo vse kaj drugega: čudno naraščajoče nestrpno gibanje v Italiji zoper nas, čedaljebolj z mrzlično naglico pospeševano oboroževanje proti naši strani. To je nasprotje, ki nasprotuje samo sebi! Naša zveza z Italijo je pravzaprav le jamčenje za mir. To pa je premalo, vendar smo že s tem zadovoljni in če nam ta zveza zagotavlja čimdaljšo premirje in nas varuje vojske, smo v tem oziru in le v tem oziru za to zvezo, da varujemo ljudstvo prelivanja krvi in vojnih žrtev. Toda treba pomisliti, da nam treba za to, da se ohrani in čuva mir, močne armade, z eno besedo, treba »drenôt« (velikanskih ladij). Močni moramo biti! — Kreпки nastop našega voditelja, njegova odkrita, odločna moška beseda in trdni dokazi, to vam je bil učinek, to je napravilo vtis, ki ni bil le trenuten. — Pri glasovanju za proračun je sicer bil sprejet, a brez slovanskih glasov delegacije. — In dični naš voditelj dr. Šusteršič je vzbujal zopet največjo pozornost preteklo soboto pri razpravi o bosenskem kreditu. Izjavil je, da nima nič proti osebi barona Buriana, skupnega državnega »financarja«, a njegovo politiko mora obsojati z vso odločnostjo. Politika Burianova je sploh pogrešena in mažarska; kar je zagrešil glede agrarne banke, je to tako nezaslišano, da bi tak minister ne bil več mogoč. Tudi vtis tega govora na delegacijo je bil velik.

BOSANSKI DEŽELNI ZBOR

Je bil sklican začetkom minulega tedna in ima na dnevnem redu v rešitev važno vprašanje o kmečki odvezi. Vlada želi fakultativno ali po možnosti, srbski in hrvaški poslanci kot zastopniki malih kmetov in najemnikov so po večini za obvezno odvezo. Vlada drži popolnoma z mohamedanskimi poslanci, ki so v večini!

ZADOŠČENJE SVETEMU OČETU.

Angleški jud, sedanji rimski župan, veliki mojster prostozidarske rimske lože in svobodomislec Natan je imel dne 20. septembra letos, kot na obletni dan, ko so lačni Piemontezi ugrabili papežu rimsko državico in večno mesto Rim in ga naredili za jetnika v Vatikanu, v Rimu govor. In preobjestni rimski župan je imel drznost na tem shodu zasramovati na surov način svetega očeta, češ, da se je »starec naredil za Boga na zemlji«. To je nečuvno žaljenje, ker velja papežu, ki nima v Rimu nobenega varstva, ker ga sme blatiti vsaka poulična baraba brez vsake kazni, je žaljenje celokupnega krščanskega sveta, ki mora izzvati v srcu vsakega zavednega katoličana najodločnejši odpor. In ravno rimski župan ima najmanj pravice na tak način se spravljati nad papeža, saj ravno papeži so bili, ki so z vso marljivostjo zbrali in nakopičili s svojim smislom in pravim umevanjem toliko umetnost-

nih bogastev v Rimu in ga storili tudi v tem oziru za središče kulturnega sveta. In kdo vzdržuje sedaj Rim? Ali ne tisoči in milijoni vernih katoliških romarjev, ki hodijo v Rim — ne gledat morda prešernega svobodomiselnega prostozidarja — juda, angleškega priseljenca Natana — temveč ubogega »jetnika vatikanskega«, namestnika Kristusovega, poglavarja vesoljne katoliške Cerkve, svojega duhovnega očeta in se mu spoštljivo poklonit. — Surovost svobodomiselnega Natana so že obsodili laški zmernejši in treznejši liberalci sami, kako bi jo najodločnejše ne zavrnilo oni, ki so pri sramotanju svetega očeta tudi sami prizadeti, verni katoličani! Tudi avstrijski katoličani so dali odločno duška najostrejšemu protestu na velikanskem manifestacijskem zborovanju na Dunaju, ki se ga je udeležilo deset tisoč oseb, razna društva z zastavami in je bilo navzočih poleg svetnih odličnih osebnosti tudi deset škofov. Sijajni shod je ostro obsodil nesramno početje judovskega vodje rimskih prostozidarjev in naredil velikanski vtis na javnost, zlasti pa razburil svobodomiselnost sploh. Kar jih pa še posebna jeza lomi, je pa izjava na neko interpelacijo našega zunanjega ministra, ki je poudarjal, da so »napadi na svetega očeta povsod izzvali veliko gibanja; to obžalovanje pa je bilo zlasti v Italiji veliko in močno!« — Velik greben je zrastel svobodomislecem, da si upajo v svoji predrznosti žaliti že javno to, kar je vsemu vesoljnemu krščanstvu središče in glava: opomin nam vsem, da z živo, dejansko, očitno krščansko zavestjo vedno pripravljeno odbijamo napade in — tudi za najljutejši boj za svoje najdražje — čast svoje svete vere in njenih služabnikov!

LISTEK

Romarica.

Povest iz naroda.

Spisala M. Buol. — Poslovenil o Velsko Kovač.

(Dalje.)

»Vidiš jo, pa je res tukaj,« je zaklicala in vstopila praznično oblečena ženska. »Ali res nimaš pametnejšega opravila, da vedno ždiš pri Mihu?« se je hudovala nadalje ter napol resno, napol v smehu žugala Miciki s povzdignjenim prstom.

»Pusti me, Veronika,« jo je kljubovalno zavrnila Micika. »Saj veš, kako pozno sem izvedela za strica; zato hočem zdaj popraviti zamujeno s pogostimi poseti. Povem ti pa tudi kar naravnost, da bi rada videla, kako trpi, kadar ga prime bolezen. Me li razumeš, Veronika?«

»Budalost! Njemu to itak nič ne koristi, ti pa lahko naležeš njegovo bolezen. Mislim, da popolnoma zadošča, če jaz večkrat obiščem tvojega strica; saj sem tako vsak dan tukaj.«

»Da, Veronika, tudi ti imaš svoj križ!« je zamišljeno zašepetala Micika.

Nekoliko starejša prijateljica je v odgovor nalahno vzdihnila:

»Kaj hočeš? Kar pošlje Bog, mora človek radovoljno sprejeti. Oče mi dajejo v tem najlepši zgled. Ne bilo bi lepo, ako bi tarnala.«

Tarnati in jadikovati Veronika res ni bila vajena; še manj pa njen oče, mizarški mojster Potočnik, dasi sta oba imela dovolj križev in težav. Starega Potočnika je nadlegoval hud protin, njegovi ženi je pa že nekaj let sem duh tako otumnel, da so jo morali zapreti v bolnišnico, v skrbeh, da se ji ne bi pripetilo kaj hudega. Takrat v bolnišnici še ni bilo usmiljenk. Sitna kuharica in dobrosrčna, pa nekoliko osorna dekla sta stregli bolnikom. Potočnikova Veronika je obiskala svojo nesrečno mater vsak dan, včasih še po večkrat; in na tem pozorišču človeške revne in bede sta se seznanili in sprijaznili Veronika in Micika.

In kako hvaležna je bila Micika za te prijateljstvo!

Svoja mladostna leta je preživela na samotni in brez veselja. Njen oče, piletan vdovec se je oženil drugič in Micika je bila edini otrok tega zakona. Mati ji je zgodaj umrla; polsestre, ki so bile že odrastle, ko je prišla ona na svet, so jo gledale po strani. Oče jo je sicer pristrčno ljubil, toda bil je resen mož, z besedo nič manj skop kakor z denarjem. In to ne pomeni malo, kajti v celi okolici ni bilo varčnejšega gospodarja kakor on.

Dolgo sta se mladenki pogovarjali ob bolnikovi postelji. Govorili sta precej tiho, dasi nikogar ni bilo blizu. Pogovor se je vsekakor sukal okoli Micikinih razmer, kajti njena lica so postajala rdeča in njene ustne je obdajal lahek smehljaj, ki pa je imel v sebi nekaj boleznega. — Naenkrat je naglo obstala in odšla iz sobe. Zunaj si je obrisala z velikim višnjevim robcem rosne oči ter se napotila proti domu.

Ne daleč od Innichena izvira reka Drava. Na njenem levem bregu se dviga proti nebu prijazno gorovje srednje velikosti, na katerem je posejano vse polno kmetiških posestev in poslopij. Silvestrova kmetija, Micikin dom, je bila takrat ena izmed najlepših na celem hribu. V sredi rodovitnega polja se je bliščalo nad dolino prijazno poslopje, do katerega ni segal posvetni duh. Urne noge je moral imeti, kdor je hotel priti iz trga do Silvestrovih v eni uri.

Zamišljeno se je pomikala Micika nekaj časa po strmi poti, kar je zaslišala za seboj človeške korake. Obrnila se je in zagledala onega mladeniča, ki jo je opazoval pri cerkvenih vratih.

»Oprostí, Kandid, danes se mi nekoliko mudi.« se je vljudno opraviče-

vala Micika ter lahkih nog hitela naprej.

»Ah, ne boj se! Ne bom te zadrževal,« ji je prijazno odgovoril Kandid, pospešil korake in jo kmalu dohitel. »Meniš, da se meni ne mudi? — Dolgo sem te čakal, najprej v cerkvi, potem pa še pri bolnišnici.«

»Kdo ti je pa velel, da čakaj?« mu je odgovorila Micika nekoliko manj prijazno.

»Kaj bi se! Ne bodi tako razdražljiva,« jo je prosil mladenič. »Nobene prijazne besede ne slišim več iz tvojih ust, v bolnišnico pa vedno hodiš obiskat Miha, ki se ti še ne zahvali ne za to.«

»Verjemi mi, da se mi Miha zelo smili,« je hitro odvrnilo dekle; »res pa je: naj ga obiščem ali ne, mu je često pač vseeno. Drugače bi bilo seveda, ako bi mu mogla prinesiti kaj dobrega; obnaša se kakor otrok. Danes sem videla na trgu Laha s polnim košem hrušek, prav poceni jih je prodajal; toda, veš, nisem imela v žepu krajcarja. Jed in obleko imam, drugega pa prav nič. Očeta si ne upam prositi, za strica že celo ne; saj že tako vedno tarnajo, da Miha noče umreti.«

Mladenič je potegnil iz žepa svileni mošnjo, v katero so bili vpleteni stekleni biseri, in rekel nekako boječe:

»Micika, če bi prihodnjo nedeljo zopet videla kakega Laha . . .«

»Ne drzni se!« je viknila deklica žalostno.

Mladenič je globoko vzdihnil; a ni se mogel odločiti, da bi vtaknil mošnjo zopet v žep. Bridko se mu je storilo in rekel je užaljeno:

»Torej ne maraš vzeti od svojega sosedu niti najmanjšega daru? Dobro, pa tudi jaz ne maram ničesar od svoje sosede. Tu imaš mošnjiček, le vzemi ga nazaj. Ali ne veš več, kdo mi ga je spletel? Ali se ne spominjaš?«

Miciki je šinila na lice sumljiva rdečica. Pred šestimi leti je bilo. Cerkovnica dolí v trgu jo je naučila plesti take denarne mošnjičke. Dala ji je tudi nekaj svile, iz katere je naredila dva. Enega je podarila očetu, drugega pa je obdržala zase. Ne dolgo potem je prišel iz trga sosedov sin Kandid, ki se je že nekaj let pri mojstru Potočniku učil mizarstva. Pravi ji je, da ni več učenec, ampak pomočnik, mojster mu je tudi že obljubil plačo. To je Miciki tako globoko seglo v srce, da je brez vsakega pomisleka šla po mošnjiček ter mu ga stisnila v roke rekoč: »Vzemi tole, Kandid, da ne izgubiš denarja.« In pri teh besedah je oba izpreletela rdečica.

Micika se je spomnila vsega tega, kakor da se je pripetilo včeraj. Oči so ji zarosile; a kmalu se je premagala.

»Daj mi ga!« je rekla jezno in iztrgala svojemu spremljevalcu predmet spora iz rok. — »Bog ti povni namesto bolnega strica!« je še pristavila nekoliko prijaznejše ter hitro vtaknila mošnjiček pod predpasnik.

»Saj skoraj nič ni v njem, le borih deset krajcarjev . . .«

Glasu, s katerim je Kandid izgovoril te besede, se je poznala žalost, kajti dobro je vedel, zakaj si je Micika tako hitro premislila. Mošnjička, tega edinega darilca, ni več hotela pustiti v njegovih rokah.

Po kratkem molku je Kandid zopet vzdihnil:

»V božjem imenu! Že vidim, da me več ne maraš.«

Micika pa se je takoj obrnila proti njemu ter mu prijateljsko položila roko na rame, rekoč:

»Ne misli, Kandid, da imam kaj zoper te. Ampak vem, kaj želiš; tega pa ne morem — ne morem.«

Kandid je zmajal z glavo: »Pa res ne vem, kaj ti vendar je. Že nekaj časa sem nisi več taka, kakor si bila poprej; včasih se mi pa zdiš popolnoma zmešana.«

»Če je tako, potem me pa pusti pri miru,« ga je zavrnila ona občutno; »pri zmešanem človeku menda ni prijetno biti.«

»Pri tebi se mi zdi vedno prijetno,« je odgovoril Kandid odkritosrčno.

Dekle pa je povzdignilo sklenjeni roki ter prosilo s tresočim glasom:

»Pojdi proč, Kandid, lepo te prosim, pojdi!«

Mladenič je naposled umel, da ji je njegova navzočnost mučna, zato je ni hotel dalje nadlegovati.

»Z Bogom!« se je naglo posl vil ter odhitel navzdol.

II.

»No, vendar enkrat prideš!« je vpila starejša Silvestrova hči Školastika pred hišnimi vrati svoji sestri, ki je ravno prihajala proti domu. »Gostilničar »Pri roži« sedi že precej dolgo v sobi. Pravi, da bi rad govoril s teboj.«

»Naj še nekoliko potrpi, da se preoblečem,« je odgovorila Micika.

»Takemu gostu se vendar pokažeš v praznični obleki!«

Micika se je zaničljivo namrdnila. Nemara bi bila tudi sama odgovorila s slično opazko, da ni v istem hipu stopil na prag visok mož modrih las ter jo prijazno pozdravil: »O Mici, kako se vam kaj godi?«

To vsakdanje vprašanje je spremljal tako izzivajoč pogled, da je Micika kar ostrmela. Toda kmalu se je zavedla ter poučila predrzneža, češ naj jo le imenuje Miciko, ker po njenih žilah so ne pretaka gosposka kri.

»Ne razburjajte se tako hitro,« jo je miril krčmar. »Zelim vam le dobro. Samo zaradi vas sem namreč prišel sem gor, ko imam vendar doma dela več ko preveč. Pri meni je letos res kakor v večnosti. Od vseh strani prihajajo gostje, tako da mi včasih kar šumi po glavi. In ravno zdaj mi je zbolela Zeska, ki streže v gosposki sobi. Prišlo mi je na misel, da bi bila Silvestrova Micika za tak posel kakor nalašč, ker je poskočna. Verjemite mi, plača ne bo slaba, poleg tega pa še napitnina . . .«

(Dalje prihodnjič.)

RAZGLLED PO DOMOVINI

Prihodnjo nedeljo, 20. t. m. v veliko dvorano »Uniona«! Zidovski rimski župan Natan je nesramno razžalil svetega očeta. Ves katoliški svet se dviga, da dá zadoščenje kruto žaljenemu svetku u očetu. V Avstriji je prvi izpregovoril cesarski Dunaj. Na tisoče in tisoče katoliških mož je v dunajski mestni dvorani povzdignilo svoj glas za svetega očeta. **Tudi mi v Ljubljani hočemo prihodnjo nedeljo, 20. t. m., na ves glas izpregovoriti, da ne dopustimo, da bi se s katoliško potrpežljivostjo delale pri nas portugalske razmere!** — Odbor katoliških mož in ženā priredi prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne v veliki dvorani »Uniona« v Ljubljani veliko manifestacijsko zborovanje z dnevnim redom: **Natan in Portugal.** Govori načelnik Slovenske Ljudske Stranke, državni in deželni poslanec dr. Ivan Šusteršič. Agitirajte v Ljubljani in okolici najživahnejše med seboj za najboljše udeležbo! Prihitite na to zborovanje vsi, ki ste in hočete ostati verni Slovenci! — **V nedeljo vsi v »Uniona«!**

Kmetijska družba v rokah našega kmeta!

Kmetijska družba kmetom! Temu dolgoletnemu klicu po pravici, so v ponedeljek čete S. L. S. priborile sijajno zmago. Nič ni liberalcem pomagala strasna agitacija na volišču. Zmagala je lista, ki jo je priporočal na tiskanih listkih odbor naših kmetov. Zanimivo je bilo opazovati vrvenje na volišču. Ob deveti uri so že zasedle naše čete dvorano. Vedno več je prihajalo naših. Na čast mnogim ljubljanskim članom, ki so doslej vedno volili liberalno listo, bodi povedano, da jih velika večina ni prišla na volišče. Upajmo, da so uvideli, da je tudi glede Kmetijske družbe pravilno stališče S. L. S.

Občni zbor je otvoril predsednik, poslanec Fr. Povše, ki je pozdravil številno zbrane zborovalce, nato pa takoj otvoril volitve v odbor.

Volilo se je pri treh volivnih komisijah do 11. ure dopoldne. Vseh veljavno oddanih glasov je bilo 795. Izvoljeni so bili: Za eno leto: Rohrmann Viljem, ravnatelj na Grmu, 795 glasov. — Za dve leti pa ti-le: baron Apfaltrern Oton, veleposestnik v Križu pri Kamniku, 585 glasov; Dimnik Mihael, deželni poslanec v Jaršah ob Savi, 582 glasov; Jan Jakob, župan v Gorjah, 584 glasov; Kalan Andrej, prelat v Ljubljani, 778 glasov. — Za tri leta: Hladnik Janez, dež. poslanec v Trebelnem, 577 glasov; Kosler Josip ml., posestnik v Ljubljani, 582 glasov; dr. Lampe Evgen, dež. od-

bornik v Ljubljani, 577 glasov; Piber Janez, dež. poslanec v Boh. Bistrici, 584 glasov.

Liberalci so volili zadnjič izstopivše kandidate, a je njihova lista propadla. Dobili so: Josip Lenarčič 212, dr. Maks pl. Wurzbach 208, Janko Žirovnik 217, Franc Gombač 209, Henrik baron Lazarini 208, Josip Pogačnik 200. Drugi glasovi so bili razcepljeni. Predsednik Povše je s proglasom izida volitev, ki so ga zborovalci pozdravljali z burnimi živio-klici, zaključil dopoldansko zborovanje. Ob 2. uri se je občni zbor nadaljeval.

Zaupnikom S. L. S. novomeškega okraja. V ponedeljek dne 5. decembra bo v Kandiji v dvorani Windischerjeve gostilne shod zaupnikov S. L. S. Na shodu bodo poročali: državni poslanec E. Jarc in dež. poslanca Matjašič in Dular. Zaupniki dobé vsi posebna vabila in se prosijo, da pridejo prav gotovo!

Občni zbor Kmečke zveze za novomeški okraj se bo vršil tudi v ponedeljek dne 5. decembra. Čas, kraj in spored se še sporoči.

Shod zaupnikov S. L. S. črnomaljskega okraja bo v Črnomlju v nedeljo dne 18. decembra. Natančneje poročilo še sledi, danes pa že opozarjamo vse zaupnike, ki bodo povabljeni, da pridejo gotovo na ta velevažni shod!

Mladeniški tečaj se vrši v prostorih slovenske krščanske socialne zveze v Ljubljani. Tečaj, ki se je pričel v ponedeljek, traja 14 dni in sicer prvi teden za prvi oddelek, drugi teden za drugi. Tečaj obeta biti velezanimiv, ker so govorniki pravi strokovnjaki. Po končanem tečaju se vrši dne 27. oktobra občni zbor Orlov, kjer bomo že mogli videti pri javni telovadbi uspehe telovadnih vaj iz tečaja.

Odlikovanje Postojnske jame v lovski razstavi na Dunaju. C. kr. ministristvo za javna dela je podelilo jamski komisiji v Postojni za razstavljene predmete veliko srebrno kolajno.

Posvečenje zvonov. Mil. g. vikar J. Flis je posvetil v sredo v Samasovi tovarni 10 zvonov, in sicer za Bosno 2, za Hercegovino 1, za Hrvaško 2, za Kranjsko 2, za Slavonijo 1 in za Štajersko 1. Največji tehta 857 kg, najmanjši pa 76 kg.

Za travniškega mojstra za deželo je imenoval deželni odbor Ludovika Rupelja, ki je bil doslej travniški mojster pri društvu za osuševanje barja.

Duhovniška vest. Č. gosp. Engelbert Rakovec je nastavljen kot kaplan v Kranju.

Umrl je v petek dne 11. t. m. v Ljubljani v hiralnici č. g. Jožef Klemenčič, c. kr. katehet v pokoju. Dočakal je

visoko starost blizu 87 let. Svoje premoženje je zapustil sirotišnici »Marija-nišče«. N. v m. p.!

Iz deželne bolnice. Deželni odbor je sklenil deliti v bolnišnici kirurški oddetek v dva dela. Septične slučaje prevzame primarij dr. Derganc, aseptične pa primarij dr. Šlajmer. K tej delitvi je dala povod nepričakovana smrt dr. Fridricha. — G. ordinarija dr. Franca Derganca je deželni odbor imenoval za kirurškega primarija. Vsled tega se bo dr. Derganc odpovedal službi pri okrajni bolniški blagajni.

Deželna blaznica na Studencu. Dosedanji vodja deželne blaznice dr. Göstl je deželnemu odboru odpovedal svojo službo, ker je imenovan za primarija goriške blaznice. Na njegovo mesto je imenoval deželni odbor dr. Štefana Divjaka ter mu pridelil v pomoč posebnega sekundarija.

Odlikovanje. Gospod Ivan Strgar, čebelar in trgovec s čebelami v Bitnjah pri Bohinjski Bistrici, je dobil na I. mednarodni lovski razstavi na Dunaju za razstavljene čebelne panje in nekaj čebelarških priprav lastnega izdelka častno kolajno c. kr. dunajske kmetijske družbe. Čast!

Pomladanska vojaška izučba in orožne vaje c. kr. domobranskega pešpolka Ljubljana št. 27 v letu 1911. Vsi dosedaj vojaško neizvežbani novinci in nadomestni rezervisti bodo na dan 6. sušca 1911 poklicani v Ljubljano in imajo nadomestni rezervisti po dokončani vojaški izučbi tudi prvo orožno vajo opraviti. Za one, koji imajo v prihodnjem letu opraviti orožno vajo, so določene štiri orožne vaje, in sicer se prične prva dne 1. majnika, druga dne 1. junija, tretja 20. julija. Dan poklica k zadnji jezenski orožni vaji se naznani pozneje.

Razglas. Na podstavi deželnega zakona z dne 18. februarja 1885 (dež. zak. št. 13) se s tem splošno naznanja, da morajo posestniki žrebcev, kateri hočejo v prihodnji spuščalni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, zglasiti te svoje žrebce najpozneje do 10. decembra 1910 pri političnem okrajnem oblastvu, v čigar okolišju se nahaja stajališče žrebčev.

Gospodarska zveza v Ljubljani je preselila svojo pisarno v svojo lastno hišo »Bavarski dvor« nasproti Zadružne zveze.

Poklaja sesamovih tropin. Vsled pomanjkanja lanenega semena, so lanene tropine (preše) težko dobiti in tudi cené so zelo visoke. Kakor splošno znano, so »Sesamove tropine« vsled obilne maščobe izborno krmilo. Mnenje naših kmetovalcev je, da sesamove tropine

živina nerada povživa, vzrok temu pa je, da se jih premalo poklada in jih ni vajena. Skušnja pa uči, da živina sesamove tropine (preše) po dva do trikratni pokladbi rada zavživa in so ji najizvrstnejše nadomestilo za lanene preše. Ako se še vpoštevata, da je razlika v ceni med lanenimi in sesamovimi prešami dokaj velika, so slednje za poklajo vsekakor priporočati. Sesamove tropine se dobivajo pri Gospodarski zvezi v Ljubljani po najnižji ceni in so eventualna naročila na njo nasloviti.

Novo šolsko leto na Kmetijskih šolah na Grmu se je pričelo v četrtek dne 3. novembra t. l. V šolo je sprejetih 48 učencev in sicer 36 v zimsko šolo, 12 v letno šolo. Prosilcev za sprejem v šolo je bilo 55.

Prošnja. 15 let stari, ubožni in nekoliko šepavi dečko, ki nima staršev, bi se rad učil krojaštva. Prosi se, če bi se ga hotel kak krojač usmiliti in ga krojaštva učiti. Na deželo bi šel še raje. — Ponudbe sprejema Helena Bavdekova, posestnica v Ljubljani, Zaloška c. 16.

Vič - Glince. V dnevih od 19. do 23. novembra nas čaka duhovno veselje, ko bomo obhajali ponovljenje sv. misijona. Dal Bog, da bi tudi letošnji sv. misijon obrodil v župniji tolikanj duhovnih koristi kakor lansko leto.

Kletarski tečaj. Sedaj, ko je narasla potreba, da vino izvažamo, je nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimejo boljšega kletarjenja ter da pridelujejo dobro, okusno, čisto in stanovitno vino, ker je drugače nemogoče s pridelki drugih vinorodnih dežel uspešno konkurirati. Da imajo ukaželjni priliko se v umnem kletarstvu temeljito izučiti, priredi c. kr. vinarški nadzornik B. Skalicky pri državni vzorni kleti v Rudolfovem, tekom tekoče zime več trodnevnih kletarskih tečajev. — Kdor se misli katerega teh tečajev udeležiti, zglesi naj se takoj pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Rudolfovem. Ker je število udeležencev za vsak tečaj omejeno, treba se je, komur je na stvari ležeče, čim prej zglasiti. Vsak, kdor bo de v tečaj sprejet, bo o tem potom posebnega vabila vsaj en teden pred pričetkom tečaja obveščen. — C. kr. vinarsko nadzorstvo za Kranjsko.

Prošnja. O sv. Treh Kraljih leta 1907., prišel je k Jakobu Rauch iz Berstovca hšt. 8 berač z dvema otrokoma. — Ker je bila huda zima je prosil mož Jakoba Rauch, da naj vzame mlajšega otroka, triletno deklico čez zimo v svojo oskrbo, ker je ne more za sabo voditi. Rauch je to storil iz usmiljenja do deklice. Pozneje še istega leta se je dotični mož pri Skedlju še enkrat oglasil, a ker se je deklica branila iti z njim, jo je Rauch obdržal. Pozneje dotičnega moža ni bilo več. Mož je rekel, da se piše Mihael Skedel iz občine Šmihel-Stopiče ter da je bila njegova žena Vlahinja, ki je pa nekaj poprej umrla, deklici pa da je ime Alojzija in je krščena nekje pri Metliki. Komur je znano, odkod je ta deklica in kdo so njeni starši, se prosi, da to blagovoli

naznaniti c. kr. okrajnemu sodišču v Črnomlju. — C. kr. okrajno sodišče v Črnomlju, oddelek I., dne 7. novembra 1910.

Vič - Glince. V sredi prijazne župnije je v teku treh mesecev vzrastla prijazna stavba: »Dom« tuk. kat. slov. izobr. društva. Če je bil »Dom« kje potreben, bil je tukaj. Za razne prireditve smo se potikali in iskali prostora po vrtilih in gostilnah. To gotovo ni moglo pospeševati društvenega delovanja. Sila nas je primorala, da smo se lotili težkega dela. Dobri, resni volji društvenega odbora se je zahvaliti, da že letos stoji prepotrebni Dom, ki bo skupno ognjišče društvenega delovanja. Komaj so razni mojstri dovršili razna dela, že so naši diletantje pokazali na novem odru svoje zmožnosti. 31. oktobra in 6. novembra so v od občinstva napolnjeni dvorani, zlasti drugič, nad vse izvrstno vprizorili igro »Mlinar in njegova hči«. Prihodno nedeljo 13. novembra ob 4. uri popoldne bodo pa članice tukajšnje dekliske Marijine družbe igrale: »Sv. Elizabeta, grofinja Turinška«. Za lepo nabožno igro je veliko zanimanja. Čisti dohodek te igre bodo članice poklonile novemu »Domu« na oltar, da tudi one dejansko pokažejo svojo vnemo za društveno delovanje.

Miklavž bo tu! Le še malo dni nas loči od onega godu, ki po stari lepi šegi napravi toliko veselja mladim in stari, do sv. Miklavža. Med darili dobe posebno gospodarji in gospodinje tudi letos našo »Družinsko pratiko«, ker jim je lani napravila dokaj veselja. Seveda jo bo z zanimanjem prebirala tudi mladež, ker je v njej za vsakega nekaj, Svetujemo torej Miklavžu, naj pri obdarovanju z našo »Pratiko« ne dela prav nobene izjeme! Vsaka hiša naj jo dobi. Cena 24 vinarjev za komad je tako nizka, da radi tega izdatka ne pride do nikakega prepira med Miklavžem in njegovim finančnim ministrom.

Gorenjske novice

g Iz Železnikov. Neka gospa menda nima družega dela, kot opazovati in obirati ljudi. Dolgo smo trpeli, a sedaj ne moremo več. Z mojstrsko natančnostjo ona preračunava naraščaj v našem trgu. Kot nezmotljiva, skušana ženska ona natančno ve, kje bo kaj novega in silno je užaljena, če bi ji kdo upal ugovarjati. Ker je pa le Bog nezmotljiv, se je prebrisani škodoželjni glavici primerilo samo v teku enega leta kar pet takih slučajev, kar ji vsak dan lahko dokažemo, za katere osebe se je morala ugrizniti v preostri jezike. A vse to je še ni spametovalo. Zopet je začela ogledovati neko dobro, nepokvarjeno deklico iz Marijine družbe, ki je komaj šoli odrasla in sodba je padla. — Če ona misli, da bomo tudi mi tako prizanesljivi, kot liberalci, nje-

ni pristaši, se silno moti. Za danes vas samo tem počem svarimo, da malo bolj brzdate svoje hitre obsodbe. Sicer bomo napeli druge strune.

g Zadruga čevljarskih mojstrov v Trzinu naznanja, da se prične delo za preizkušnjo v ponedeljek dne 28. listopada, skušnja se bode pa vršila v nedeljo dne 4. grudnia. Pojasnila se dobe pri gospodu Lovro Pogačarju, zadrugnem načelniku.

g Ribno pri Bledu. »Gorenjčeve poročevalce se je v št. 43 spravil na gostilničarja v Ribnem. Iz tega dopisa se kaže umljivo sovražstvo liberalnega dopisnikarja do odločnega in vplivnega moža S. L. S. Mi njegovi somišljeniki in sosedje odločno ugovarjamo zoper neutemeljene napade ter ne pustimo, da bi se liberalci, na katere ima mlada luna mogočen vpliv, brisali ob poštenost vaškega gostilničarja. Ako ne bo miru, spravili bomo na dan zadevo, katere se nanaša na kruto žaljenje č. g. duhovnega svetnika in župnika na Bledu, in katere v prvi luči pokaže umazan značaj onemoglih naprednjakov. Imamo na razpolago popolnoma zanesljive priče, ki so pripravljena svojo izjavo potrditi s prisego.

g Gorje. Bralno društvo ponovi v nedeljo dne 20. novembra krasno igro »Vestalka«. Komur je mar poštene zabave, naj se potruži ta dan v Gorje. Začetek ob pol 4. uri popoldne.

g Naklo nad Kranjem. Ker je ze ravno v zadnji številki poročilo o ustanovitvi požarne brambe, naj pripomnimo sledeče: Ker si nekateri umišljujejo in domišljujejo, da člani telovadnega odseka Orel ne morejo biti obenem člani požarne brambe, bodi povedano vsem, da so ti z isto pravico lahko člani kakor drugi. Neumno bi bilo na ta način zanašati različne spore, ampak vsak naj pomaga pri tej tako potrebni napravi — kot je ravno požarna bramba, z vsemi svojimi močmi.

g Moravče. V nedeljo, 20. t. m. priredi kat. slovensko izobraževalno društvo v Moravčah veselico z zanimivim sporedom: Petje, dve igri, še nikjer igrani. Prosimo, da bi nas občinstvo posetilo z obilnim obiskom. Vabimo sosedna društva. — Odbor kat. slov. izobraževalnega društva.

g Na Črnučah je umrla Ivana Drešar iz Marijine družbe po dolgotrajni, večletni boleznii. Družba jo je polnoštevilno spremila na zadnji poti. Dekleta so ji zapela ginljive žalostinke v slovo. Naj v miru počiva! — Naša hranilnica lepo napreduje. V desetih mesecih svojega obstoja je imela že nad 230 tisoč denarnega prometa. Ljudje so se je veselo oklenili. V novem letu pristopijo, tako upamo, tudi še tisti, ki so doslej svoje prihranke nosili v Ljubljano liberalnim posojilnicam. Zakaj bi dobičke naklanjali našim sovražnikom, rajeji naj bodo domači občini v prid! Zato, kdor je naš, kdor ljubi našo občino, le k nam, le k nam! Tukajšnja hranilnica daje iste obresti, kakor ljubljanske, posojilo pa se pri nas dobi

veliko ceneje nego v Ljubljani. — Izobrazovalno društvo nam je zopet priredilo veselo igro. Igralci so jo dobro pogodili. To je bilo smešno! Slišimo, da se bo predstava ponovila v nedeljo dne 20. t. m. Sosedje z Ježice in drugod povabljeni.

Iz Št. Vida nad Ljubljano. V Dravljah je ondodno kat. slov. izobrazovalno društvo preteklo nedeljo priredilo zelo dobro obiskano gospodarsko predavanje. Predavala sta župnik Zabret in župan Belec. Prvi je govoril splošno o položaju kmetijskega stanu in o potrebi organizacije, g. župan pa je zelo podrobno razpravljalo o zasnovi in o delokrogu kmetijskih strojnih zadrug. Sad teh predavanj je bil, da se je takoj izvolil odbor, ki ima poskrbeti, da se nabirajo člani in da zadruga začne čimprej delovati. Liberalni kričachi, ki so na lepo zborovanje hoteli zanesti kreg in razdor, nas s svojimi lažmi sploh žaliti ne morejo, zato se z njihovimi »pripombami« baviti ne moremo. — Igra »Mlinar in njegova hči« se bo ponavljala v nedeljo popoldne po službi božji.

Iz Železnikov. Naša župna cerkev je dobila pretekli teden novo okrasje, namreč dvoje nad pet metrov visokih slikanih oken in štiri manjša tudi slikana okna v podobi zvezde v štirih majhnih stranskih kapelah. Delo je izvršil gospod umetni steklar Maks Tušek iz Ljubljane. Na enem oknu v veliki stranski kapeli je naslikano Jezusovo Srce, na drugem oknu velike stranske kapele pa Marijino Srce. Podobi sta visoki nad dva metra. Vse barve pa so tako žive in prav nič kričeče in tako naravne. Vse je tako jasno in veselo, kot bi se smejalo. Vsak, kdor vidi delo, hvali mojstra. Ali naj ga priporočamo? Ne, ni potreba, priporoča se sam s svojimi deli. Prijatelj, pridi in poglej, in videl boš, da mu smeš zaupati vsako delo, spadajoče v njegovo stroko. Obe okni sta od dveh dobrotnih rok, ki pa nečeta biti imenovani. Naj jima dobrotni Bog vse to bogato povrne!

Kranjskagora. Dne 18. novembra bo preteklo 35 let, odkar je bil č. g. Jožef Pečar, duhovnik v p. zadet od mrhovoda. Služboval je tedaj kot kaplan na Štajerskem. Koliko je ta gospod v teku petintridesetih let pretrpel, si lahko mislimo, ker ves ta čas ne enkrat ni mogel sam jesti in se obrniti na postelji. V resnici je v svoji dolgi bolezni duhovnik-mučnik. Nikdar ne toži o svoji bolezni, dasiravno veliko trpi. Gotovo, da dobri gospod tako mirno trpi, ker upa od Gospoda večnega plačila — nebes, kjer neha za vedno vsa bridkost in trpljenje.

Iz Radovljice, 13. novembra. Samoumor. V četrtek, dne 10. t. m., popoldne ob pol 4. uri si je z nožem prerezal vrat Josip Teran, zidarski mojster in hišni posestnik v Predtrgu. Ko je okrog 3. ure popoldne žena odšla iz sobe in seboj vzela svojega petletnega otroka, zaklene mož za njo vrata

in kmalu nato izvrši samoumor. Deček hoče iti v sobo po klobuk, najde vrata zaprta in pokliče mater. Na klic žene mož še sam odpre vrata in ko ga vidi s prerezanim vratom vsega okrvavljenega, na njeno obupno vprašanje, kaj si je storil, odgovori sam: »nič«, se nasloni na posteljo in nato v nekaj minutah umre vsled izkrvavljenja. Vzrok nesrečne smrti je bila gotovo neozdravljiva vratna bolezen, na kateri je dolgo časa bolehal in ga je posebno zadnje dni zelo mučila in dušila. Iskal je zdravja v bolnišnici v Kandiji in v Ljubljani, odkoder se je pred kratkim vrnil domov. Truplo njegovo so prenesli v mrtvašnico, kjer se je vršila obdukcija, ki je dokazala omračenje duha. V soboto popoldne je bil cerkveno pokopan. — Star je bil okrog 40 let, doma iz Bele pri Križu. Bil je pred boleznijo vesten in marljiv zičarski mojster in splošno priljubljen in spoštovan. Zapušča ženo in dva mladoletna otroka. Bog mu bodi milostljiv!

g Tržiške novice. Pretekli teden se je ustanovilo za tržiški sodni okraj prepotrebno društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb. Veliko je otrok v okraju, sosebno v našem trgu, za katere se bo moralo novo društvo zavzeti. Otroci, prepuščeni samim sebi in brez nadzorstva, ne morejo postati koristni udje človeške družbe. — Umrla je na Kilerci posestnica Marija Urh, sestra g. župnika v Podgrajah in teta gg. župnikov Oblak v Bleda in Kroke. Naj počiva v miru! — Prihodnja nedeljo, 20. t. m. v društvo sv. Jožefa! Tam bo velezanimivo javno predavanje ob 4. popoldne o zgodovini Tržiča. Predaval bo zgodovinar in profesor bogoslovja vlč. g. dr. Gruden. Ker je predavanje javno, je vstop dovoljen vsem, ki se zanimajo za zgodovino fare tržiške. — Nedeljska predstava »Mlinar in njegova hči«, katero je uprizorilo društvo sv. Jožefa ob prenapolnjeni dvorani pri »Bastelju«, je dosegla popolen uspeh. Igralke, kakor tudi igralci so tako izborno nastopali, da smo mislili, da se nahajamo na ljubljanskem gledališkem odru. Vsa čast jim! Tudi godba na lok ter zelo pomnožena moški in ženski zbor so se odlikovali. Le tako naprej!

S Trate v Poljanski dolini. Katol. slovensko bralno in izobrazovalno društvo na Trati je priredilo dne 6. novembra čarobno igro »Repoštev, duh v Krkonoških gorah«. Igra se je nepričakovano prav dobro igrala. Ne pretiravamo, ako rečemo, da so vsi igralci vloge prav izvrstno izvršili. Veliko smeha napravili so dolgoberatni, rdeče oblečeni gorski duhovi in Šolnova žena. Če se pomisli, da so vsi igralci takorekoč samouki in zaradi malega prostora le majhen oder, je dokaz, da bi naši igralci na primernem odru še vse kaj boljšega napravili. O napravi novega »Društvenega doma« treba bo resno misliti; par dobrih src s precejšno podporo se je že oglasilo. Le tako naprej in šlo bo. Za zimsko razvedrilo nabavi društvo več novih knjig in z

novim letom prične še z bolj marljivim delovanjem. Zatorej, fantje, dekleta in možje, vsi se zapišite v društvo in da tudi stari člani pridno zahajate v društvo ter z rednim plačevanjem letnice pomagate še boljši društveni bodočnosti.

Dolenjske novice

d V Št. Rupertu bode dne 20. t. m., to je v nedeljo teden ljudsko predavanje o uporu in umorih na Portugalskem. Marsikaterega prijatelja opozorite na to! — Javno vprašanje: Kdo je župan v Št. Rupertu?

d Šmartno pri Litiji. Z ozirom na dopis od istotam v številki 39. »Domoljuba« se nam piše: 1. Ni res, da bi bil jaz eksokol, res pa je, da sem član sokola v Trbovljah, kjer sedaj bivam. 2. Ni res, da bi jaz vedel, kdo izmed sokolov je v Šmartnem na pesku skupine delal, nasprotno je pa res, da jaz o tem ničesar ne vem. Ignacij Mandelj, vulgo Račk.

d Krka. Naš višji liberallec, podomače liberalni Kapelj, ki je čutil potrebo nedavno iti v Belgrad klečeplaziti pred srbskega kralja Petra, za katerega je ves navdušen, je že začel agitirati za predstoječe volitve. To je tisti človek, ki pravi, da duhovnov in cerkve nič treba ni in ki je ob zadnji vojni nevarnosti silno želel, da bi bili Srbi prikorakali k nam, ker pa niso, je on korakal v Belgrad. Ta potuhnjeni sovražnik Avstrije in katoliške cerkve si torej drzne ljudi nagovarjati, naj njega volijo. Ne dolgo od tega je bil na Kitenvrhu in milo prosil, naj mu dajo svoje glasove, češ, da ni takega kot je on, četudi je splošno znano, da se na kmečke reči toliko razume kot zajec na boben. Baha se, koliko je občini koristil. Vprašamo, s čim pa? Ali s svojo šnopsarijo? Ko je bil od vlade na ponudbo denar za občinska pota, ki so ga sosedne občine tudi dobile, je on v imenu župana odgovoril, da ni nič takih potov v občini. Kaj ne, to je gospodarstvo. Resnica je nasprotno, da je že veliko zapravdal občinskega denarja, s katerim futra liberalnega dohtarja Trilarja. Resnica je tudi, da je šolski denar, ki se je nabiral za muljavske šole in se je zdaj dobil nazaj, približno 1400 K, namesto za šolske potrebščine, na katerih je šolska občina dolžna, med drugim obrnil tudi v poplačilo zadolženega gasilnega društva. Seveda ta stvar še ni končana. Ta liberalna smet tudi prav po cigansko laže, da bodo zaradi farovža grunti prodani in če njega volijo, ne bo nikdar farovža, ki je v resnici tak, da je sramota za vso faro, ko vendar vsi volivci dobro vemo, da če bo kak grunt prodan, bo le zavoljo njegove šnopsarije. Res žalostno bi bilo, ko bi bilo na kakem plesnjivem liberalcu ležeče, kaj se bo delalo v fari ali ne. Kdaj je še kak liberallec delal kmetu v

korist? Ali se je morda liberallec spomnil kmeta, ki je ječal pod težo oderuških obrestij, z ustanovitvijo posojilnice? Ali liberallec kmetu preskrbuje najcenejša umetna gnojila? Kdo kvari z liberalnimi protiverskimi časopisi našo mladino? Ali ne liberallec? Za kmeta brezverski liberallec ne bo nikdar nič storil, ker njegov namen je ščuvati ljudi zoper vero, Cerkev in duhovščino ter sedeti v šnopsariji in čakati, kdaj mu bodo trapasti ljudje prinesli svoje težko prislužene groše za pijačo, da bi zlahka živel. Za take ljudi je prostor na Portugalskem, kjer cerkve požigajo in duhovne moré, ne pa v katoliški občini. Kdor ima kaj moštva v sebi in katoliške zavednosti, bo liberalcu pokazal vrata in mu ne bo dal glasu. — Krški volivci.

d Iz Ribnice. Društvo za mladinsko oskrb in varstvo otrok v Ribnici je priredilo dne 29. in 30. oktobra t. l. predstavo »Mlinar in njegova hči«. Prireditev je bila povsem zadovoljiva in vredna vse hvale. — O ribniških Lahih je »Domoljub« poročal že v eni zadnjih števil. Za danes moramo pribiti še eno dejstvo, ki stavi v zelo čudno luč naše glavarstvo v Kočevju in deželno vladu v Ljubljani. — Zgodilo se je, da je prosil dobro izučen zidar za koncesijo pri glavarstvu v Kočevju. Fant je pristojen v okraj in je praktično in teoretično dobro v svoji stroki izobražen. Delal je že v Ljubljani, potem v Ameriki kot zidar in je slednjič obiskoval dva tečaja na obrtnostrokovni šoli v Ljubljani. Svojo prošnjo je utemeljeval s 7 prilogami. Glavarstvo pa je njegovo prošnjo enostavno odbilo. Svoj odlok utemeljuje s tem, »ker ni nikake krajevne potrebsčine«. Isto je napravila tudi deželna vlada v Ljubljani, kar je gotovo največji škandal za naše razmere. — Krajevne potrebsčine ni ??? Zakaj prihaja k nam vsako pomlad vedno več in več Lahov, ki odnesejo toliko lepega denarja v tujo deželo polentarjev? Kdo daje tem ljudem pravico izvrševati obrt v tujem kraju? Kdo odganja domačine, avstrijske državljane, od obrti, da se morajo ti potem seliti v Ameriko? Ali je to skrb za domače ljudstvo?! — Ribniška dolina bo kmalu še bolj znana po celem svetu zaradi svojih cest. Takih grap, ki jih nekateri pri nas hočejo imenovati deželno cesto, gotovo ni nikjer več pod božjim solncem. Skrajni čas bi že bil, da se našemu slabemu stanju odpomore na ta ali oni način. Vzrok, da je tako, je slabo gospodarstvo. Če ima deželna cesta take gospodarje, kot so bili do sedaj, se temu ni čuditi. Kaj je bilo graščaku Rudeschu mar za cesto? Kot načelnik je nosil le čast, skrbi nikakih, a plačilo je užival njegov oskrbnik Fischer. Z Rudeschem ljudje splošno niso bili zadovoljni. Moral je kot cestni načelnik odstopiti svoje mesto Fr. Ilcu iz Gorenje vasi. Ljudje so mislili, da se je dobro prebralo, — pa so se zmotili. Njega so morali Ribničanje — liberalci

— navezati nase — prestopil je iz našega tabora kot uskok v liberalnega. In sedaj gospodari ta in prigriski Nace mu pomaga. Za ceste se ne brigata, ker imata čez glavo drugih skrbi. Kaj njima mar blato na cesti, kaj celi potoki vode, — onadva se itak nobel vozita, kmet pa naj le gazi do kolen blato! Kadar si bo začela živina na cesti lomiti noge in se bodo vozovi prevračali, — to se bo godilo prav kmalu, — bosta pa doma ostala, dokler ljubo solnce zopet ne uniči blata in ga ne izpremeni v kupe smradljivega prahu! Zakaj se ne napravijo ob cestah ročaji? Čakate zopet na nezgode?! Zakaj ne nastavite več cestarjev, če ti za sedaj ne morejo zmagovati dela, ali zakaj teh ne odpravite, če ne izvršujejo svoje dolžnosti?! — Čez ribniške »Orle« je hotel zabavljati »Slovenski Narod« in vsiljivi »Slovenski Dom«. Prav! Mi nimamo prav nič proti temu, povemo pa le, da bomo tudi mi obračunali z obrekljivci, kakor zaslužijo. Kar delajo naši bivši člani, to nas presneto malo skrbi in za njihova dejanja ne bomo odgovorni mi. Če hočete iti na to široko polje, da boste obrekovali organizacijo, v kateri je morda kdo prej bil, a je potem že po izstopu ali izključitvi kaj kaznjivega napravil, bi vam tudi mi lahko sledili. Poglejte, kaj vam uganjajo vaši dejanski in razni podporni člani! Par ribniških lokalov vé povedati toliko lepega, da si boste masili ušesa! Torej le lepo tiho! Z maslom na glavi ne hodi na solnce!

d Krka. Naš liberalni prerok z Vidma se nekaj zadira v našega gospoda župnika, češ, da ni pustil zvoniti z velikim zvonom znanemu liberalnemu šnopsarju. Poizvedeli smo, da je žena zahtevala srednji pogreb in za srednji pogreb se zvoniti s tremi zvonovi in to je, menimo, dovolj časti tudi liberalcem. Kajne, Jožek, kako lepo bi bilo, ko bi ti komandiral katoliško cerkev. To bi bilo življenje! — Tudi to mu ni všeč, pravi, ker je župnišče zaprto in noben berač ne dobi nobenega daru. Vidiš, Jožek, tukaj pa namenoma govoriš neresnico. Znano je, da v župnišču dobé svoj dar celo tisti, ki ga niso vredni in ga takoj nesejo iz župnišča k tebi za šnops. Povemo ti tudi, da bi bil gotovo naš gospod župnik pripravljen na lastne stroške sezidati ne samo župnišče, ko bi imel 10.000 K dohodkov na leto, kar sam veš, da je grda laž, ampak podrl bi tudi tvojo šnopsarijo in ti napravil lepo hišo. Pa čez pridige se zopet nekaj vsajaš. Prav jih je treba razumeti, kakor jih drugi razumemo, pa ti jih nalašč nečeš in zato nalašč pišeš take neumnosti, češ, da je gospod župnik več kakor angeli, Marija itd. Vidiš, Jožek, ti si se nasrkal iz liberalnih listov lažnjivosti, ker pa se z lažmi nikamor ne pride, zato tudi ti ne boš zmagal. Praviš, da je naš farovž palača, toda kakšna, to vé ne samo komisija, ampak ljudje daleč naokoli, zato ti povemo odkrito: zgago lahko delaš, ampak dosegel ne boš nič, ker število

zaslepljenec, ki bi ti verjeli in imeli še kako zaupanje v tvojo moč, je padlo na ničlo. Zdrav bodi in mirno počivaj, ljuba liberalna duša — tvoj up je šel po vodi, tega prepričanja smo tudi mi — zavedni krški možje.

Notranjske novice

n Iz Črnega Vrha nad Idrijo. Naš Orel je trn v peti našim liberalcem; povsod zabavljajo čezenj: pred cerkvijo, v cerkvi, po gostilnah in doma. Zadnji čas so se oglasili celo v »Slovenskem domu«. Ni naš namen, da bi odgovarjali na neumne in lažnjive čenče »Slov. doma«, pač pa svetujemo zlobnemu dopisunu: v prihodnjic posveti najprvo v svoje vrste! Podučiti tiste mlečnozobe »paglavčke liberalčke«, da se v cerkev ne hodi zato, da bi se tam ljudi napadalo s »Čuki«! In da cerkev ni za to, da bi se v njej cerkveni govori kritizirali! Pometaj pred svojim pragom, kjer je dovolj smeti!

Iz Slavine. Tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, 20. t. m. veselico z deklamacijo, petjem in igro: »Jeza nad petelinom in kes«! Vstopnina: Sedeži 80 v, stojišča 40 v. Preplačila se radi naprave novega odra hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

n Postojna. Zadnja prireditev našega katoliškega izobraževalnega društva je pokazala, da je vedno več življenja v njem. Vsi, ki nočejo biti pod mernikom, obiskujejo izobraževalno društvo, kjer se bere, predava, poje, tambura in zabava, da je veselje. — Fantje so hoteli Orla in ustanovili so ga zadnjo nedeljo. Iz Ljubljane je prihitel predsednik Orlov, g. dr. L. Pogačnik, ki je s prepričevalno besedo navdušil za našo organizacijo tudi tiste fante okoličane, ki nimajo še svojega izobraževalnega društva. Naši fantje so g. predsedniku iz srca hvaležni za njegov trud. Pristopilo je k telovadnemu odseku 46 fantov; radi razdalje in slabega pota se je ustanovil pododsek za Zagončane. V odbor so bili voljeni Kapš Rudolf, kaplan, predsednik; Ant. Mekinda, podpredsednik; Rado Starman, načelnik; Fr. Smrekar, tajnik; Jože Starman, blagajnik. Za zabavo so poskrbeli tamburaši in pa otroški pevci; lepa hvala za ves trud, posebno br. Rado Starmanu. Zaključili smo veselico z igro: »Tri sestre«; kdor je videl sigurni nastop naših igralk in igralcev; bo v nedeljo zopet rad prišel, ko ponovimo igro. Fantje, zdaj pa na delo.

n Od Pivke. Premovanje goveje živine za Notranjsko vršilo se bo v soboto, dne 26. novembra na sejmišču v Št. Petru na Krasu. Razdelilo se bo 8 premij za bike, 10 premij za krave in 10 za junice. Kmetovalci, pripeljite k premovanju svojo živino. Kraj je prav primerno izbran, da se lahko v

prav obilnem številu udeležite. Premo-
vanje priredi slavni deželni odbor
kranjski. — Prireditev izobra-
ževalnega društva v Št. Pe-
tru v nedeljo, 6. novembra, je prav
dobro izpadla. Pevci so prav dobro za-
peli več pesmi. Ugajala sta zelo s svo-
jim nastopom vneta abstinenta J. Bela-
vec in L. Česnik. Igro »Tri sestre« pa so
naši Orli in dekleta ženskega odseka
prav dovršeno predstavljali. Dopadlo
se nam je, ker se je vsak svoje vloge
prav dobro naučil in tudi v svojo ulogo
zamislil. Le tako naprej! Katoliško iz-
obraževalno društvo naj pokaže, kakor
je že doslej pokazalo, da hoče v izobra-
ževanju svojih članov vedno napredo-
vati. — Da bi se nam kmalu vresničila
želja, da razširimo svoj »Dom«! Potem
hočemo šele pokazati, kaj da znamo! —
Hranilnica in posojilnica v
Št. Petru deluje vedno bolje, kar
kaže, da ima pri ljudeh veliko zaupa-
nje. Delo se je tako pomnožilo, da je
bilo treba misliti na novo moč. Hranil-
nica je radi tega poslala enega mlade-
niča v zadržni tečaj v Ljubljano, da
se izobrazi za posojilničnega tajnika.
Po novem letu bodo znanprej uradni
dnevi vsak dan, kar bo gotovo ustreže-
no marsikomu.

n Iz Spodnje Idrije. Dragi »Domo-
ljub«! Danes te povabim na kratak izlet
po naši obširni župniji, morda boš kaj
zanimivega videl. V Idriji, v mestu se
ne bova ustavljala. Tam ima glavno
besedo poslanec Gangl, ki ga drugje
nikjer ne marajo. Le kadar kdo kake
podpore potrebuje, sta dobra gospod
dekan in gospod katehet. Ob Idriji
naju lepa pot pripelje do Fare, ki se
vidi kakor kaka trdnjava zavoljo moč-
nih nasipov ob Idriji. Brž, ko prideva
do vasi, bereva na deski: »Katoliško
slovensko izobraževalno društvo«. Vsto-
piva malo! Na mizi je lepo število slo-
venskih časnikov. Stene kinčajo: kip
cesarjev, podoba Vodnika in sv. Jožefa.
Tudi harmonij ima svoj prostor. V dru-
gi sobi pa vidiva dve veliki omari polni
knjig. Upava, da bodo sedaj v jesen-
skem in zimskem času možje in fantje
večkrat prihajali v te prijazne pro-
store. Pojdiva, da se preveč ne zamu-
diva! Prijazno petje zaslišiva z ulice.
V sosednji hiši so se zbrale dekleta
»Dekliške zveze« v svoji sobi, kjer klek-
ljajo in prepevajo. Poglejva še k njim!
Polno jih je okrog mize, ki klekljajo in
prepevajo. Na mizi so lepo v redu razni
časopisi, ob strani je omara za knjige,
ki obsega tudi lepo število knjig. Izveva
tudi, da se pripravljajo dekleta na ve-
selico in da jim je igra »Sveta Neža«
prav všeč. Dekleta, le naučite se jo in
rade prihajajte v »Dekliško zvezo«! —
Vesel, dragi »Domoljub«, ker si se v
dveh izobraževalnih sobah videl na
mizi, niti ne vidiš, da jo bova sedaj
ubrala po velikih stopnjicah v cerkev.
Zvonik ti že od daleč dopade. Ne veš
še, da bi se bil kmalu eden zvrnil z nje-
ga, ko je hotel iti po strelovod, da bi se
popravit. »Se že ni dobro držal,« praviš.
»Dobro, toda alkohol ga je vlekel k

materi zemlji.« Oj ti nesrečni alkohol!
Dobro, da jih je že precej v družbi trez-
nosti! Vstopiva v cerkev! Lepa božje-
potna cerkev Matere božje v nebesa
vzete je! Posebno glavni altar in rožni-
venski krasita cerkev. Trona pri obeh
sta bila prenovljena, eden od Marijine
družbe, ki tudi skrbi za cvetlice v cer-
kvi. Lepo je to, da se dela za čast božjo!
In sedaj se dela, da bi bil tudi lesen pod
v cerkvi. Prijatelji »Domoljubovi«, le
prispevajte kaj zraven, če se gre za cer-
kev, pa raje malo manj prispevajte za
gostilne! — Obrniva se nazaj v vas! Že
od daleč se nama vidi nasproti napis:
»Cesarja Jožefa jubilejna šola«. Krasno
je to poslopje, odločeno mladini! Še
notri pogledva! Najinega starega znan-
ca g. nadučitelja Bajca ni več tu, pač
pa naju veselo sprejme prijazen novi g.
nadučitelj. Ko si ogledujemo lepe učne
sobe, izveva tudi, da je tu predaval dne
13. t. m. g. katehet Oswald o svojem po-
potovanju v Sveto deželo. Vsi želimo,
da bi bilo pri predavanju polno poslu-
šalcev. Toda mudi se! Še en pogled na
župnijski vrt, kjer je v poletnem času
telovadnica Orlov, in potem dalje po
vasi, ki je vsled svoje snažnosti in le-
pote hiš podobna kakemu trgu. — On-
stran mostu je socialno-demokratično
konsumno društvo, v katerem se men-
da kujejo tisti lažnjivi dopisi zoper na-
šega g. župnega upravitelja in g. kape-
lana, ki se pošiljajo po raznih liberal-
nih in mokraških listih. Pa le naj se,
kdo se briga, če osel riga! Ena želja se
nama je pa le vzbudila, ko hodiva tu-
kaj mimo: da bi bilo dobro in potrebno,
če bi ustanovili mi tudi svojo posojil-
nico in svoj konsum. Pomislite o tem,
prijatelji »Domoljubovi«! — Pot naju
je pripeljala na Pustoto. Nekoliko si
ogledava telovadnico Orlov, za katero
bi bilo tudi več prostora potrebno, po-
tem se pa še spomniva nedavno umrle-
ga rudarja Fr. Strgulec. V 48. letu ga
je odtrgala smrt njegovi rodovini. Za-
pustil je šest nepreskrbljenih in joka-
jočih. Bil je priden gospodar, zvest de-
lavec in rad je šel v cerkev. Ubogemu
trpinu naj Bog dá svoje plačilo, otroke
naj pa varuje tudi On, ki na nobenega
ne pozabi! — Ali greva še v Kanomljo,
dragi moj »Domoljub«? Prehuda je pot
v tem deževju, ali pravzaprav še poti ni
nobene. Toda počakajva, da se popravi.
Tudi ti, prijatelj naš, lahko malo poto-
žiš in prosiš, da bi se nam kaj zboljšala
ta cesta. Gotovo je ni na Kranjskem
poti, ki bi se štela za vožnjo pot in bi
bila tako slaba kot je ta. Za spomlad
pričakujemo izvedenca in inženirja od
deželnega odbora, da se bo pregledala
potreba poprave kanomeljske ceste.
Naš pridni in delavni državni poslanec
Gostinčar jo pozna dobro in zato se
zanašamo nanj, da bo še komu na uho
povedal: naj se popravi kanomeljska
cesta. Prihodnjič bo pa najina pot bolj
strma, dragi »Domoljub«!

n S Topola pri Blokah. Dne 5. no-
vembra je zatisnil oči možak-poštenjak
Anton Šraj v hiši svojega sina Karola
v Topolu v 83. letu starosti. Pokojnik

je bil več let naročnik »Domoljuba«, v
svojih mladih letih se je bavil z razni-
mi kupčijami do Trsta. Večkrat je pri-
povedoval, kak trud je bil še takrat
prevažati blago, ker ni bilo še železnice,
pozneje se je lotil tudi kupčije z živino
ter hodil po bližnjih in daljnih sejnih,
zato ga je vse daleč naokrog poznalo.
Bil je mnogo let cerkveni ključar po-
družne cerkvice sv. Petra na Studencu
ter je daroval mnogo za cerkev tudi iz
svojega lastnega žepa. Upamo, da mu
je sveti Peter odprl nebeška vrata.
Časten mu spomin!

n Iz Preserja pri Borovnici. Kako
živahno je moralo biti versko življenje
v naši župniji pred dvesto leti! V eni
župniji so nastale kar tri božje poti.
Komu ni znana Zalostna gora, ki se
vzdiguje tik nad postajo Preserje? Na
drugem vrhu zagledaš cerkev sv. Jožefa
in na tretjem cerkev sv. Ane. Ali imate
še kje kaj takega? Pa tudi naša župna
cerkev ni zadnja. Zidana je v slogu,
kakor so na Kranjskem radi zidali pred
dvesto leti, kot središčna stavba, da se
ladja in svetišče končujeta v kupoli.
Podobne so cerkve: na Šmarni gori, na
Dobrovi, križanska v Ljubljani, na
Homcu, v Skaručini, v Grobljah itd.
Prostor v teh kupolah je kakor nalašče
za slikanje. In res je bila kupola v ladji
naše župne cerkve slikana že izdavna.
Te slike so pa bile slabe, že vse pokvar-
jene in nevidne. Ohraniti jih ni bilo več
mogoče, ampak so le strop kazile. Zato
jih je bilo treba nadomestiti. V sveti-
šču, ki ga je preslikal Štefan Šubic leta
1867., so pa slike ostale neizpremenje-
ne, samo umiti jih je bilo treba. Kupola
v svetišču nam kaže devet slik. V sredi
stoji Kristus kot sodnik, v osmerih iz-
rezkih ali polah pa so podobe iz Kristu-
sovega življenja, in sicer štiri iz njego-
vega trpljenja in štiri iz njegove slave,
namreč: Kristus moli na Oljski gori,
Kristusa vjamejo, bičajo, s trnjem kro-
najo; pastirci ga molijo, modri se mu
klanjajo, njegovo izpremenjenje na go-
ri in njegovo vstajenje. Poleg teh slik
v kupoli so še ob stenah slike sv. Mo-
horja in Fortunata, sv. Cirila in Meto-
da, sv. Petra in sv. Andreja. Tudi v
ladji je Štefan Šubic naslikal na steno
med okni štiri slike: Darovanje v
templu, Jezus, prijatelj otrok, sv. Eliza-
beta deli miloščino in sv. Štefana ka-
menjajo. Vse te slike so dobro ohran-
jene. V kupoli, ki je bila prej tako
temna, ki je pa sedaj tako prijazno
svetla, sta pa naslikala slikarja Marko-
vič in Trpin z lahnimi, prijetnimi bar-
vami štiri evangeliste in štiri angelske
glavice, ob slavaloku pa dva angela,
držeča napis: Čast Bogu na višavah in
mir ljudem na zemlji. Spodnje stene so
poslikane v obliki rdečkaste preproge
tako, da se barve od tal kvišku stop-
njujejo v lepih, vedno lahkejših raz-
ličicah. Cerkev je ornamentalno pre-
barval mojster Petek iz Ljubljane.
Zlate črte ob okrajih poživljajo stene;
ves pogled napravlja ugoden in prije-
ten vtisk. V kratkem osnažimo še lepe
kamenite oltarje in naposled prejmemo

še nove orgle. Pred dvesto leti so zidali našo cerkev — s kvadri pozidani zvonik nosi letnico 1711, — čez dvesto let smo jo pa okrasili in pomladili. Hvala Bogu, da se je delo tako posrečilo; čast prečast. gosp. župniku za ves trud, čast pa tudi vsem dobrotnikom, ki so za te naprave in poprave kaj prispevali, ali pa šele bodo. Lepa cerkev je vedno lepo spričevalo za župljane.

Nova cerkev v Žireh bo v nedeljo, 20. t. m. blagoslovljena. Z največjo težavo so jo zidali štiri leta. Načrte je napravil Vašica, ki se je za cerkev prav posebno zanimal. Zidal jo je Peter Bevk iz Cerknega. Da smo Žirovci zdaj res lahko ponosni na novo cerkev, ki ga nima para daleč naokoli, kdo se je za to največ trudil? Ali ne 73-letni starček, župnik žirovski, g. Vidmar! Naj bi ponosna stavba nove cerkve Žirovce zopet združila! Blagemu starčku, župniku pa naj bo nova cerkev, skoraj bi rekel kot večer spomin med Žirovci! — To nedeljo na dan blagoslovljena bo ženski odsek našega društva privedil v »Domu« veselico v korist cerkvi. Naj bi tudi druga žirovska društva storila enako! Na blagoslovljenje so povabljeni tudi iz sosednjih fará.

Zlata doba

»Alkohol greje.«

Meseca januarja je sedemdesetletni delavec ponoči, ko je pijan ležal na cesti, zmrznil, da si ni bilo hudega mraza. Alkohol ga je menda tako pregrel, da je zmrznil.

Resen odgovor na lahkomišelnost vprašanje

Je dal nekoč slavni ameriški govornik John B. Gough, ko je bil povabljen k pojedini. Soproga gostiteljstva mu je ponudila, da naj pije vino. Toda ta je ponudbo odklonil. Tedaj ga vpraša sarkastično: »Zakaj ne, mr. Gough? Mislim, da bi vi celo sir odklonili, če bi ga Vam ponudila, ne res?« »Da, milostna,« odgovori Gough živahno, »prav gotovo bi tudi sir odklonil, ako bi sir povzročil toliko umorov in samoumorov, skrbi in žalosti, in toliko družin nesrečnih naredil, — da, o tem bodite prepričani, potem bi jaz tudi sir odklonil.«

Dobro ga je dal.

V nekem znanem ameriškem mestu je občinska postava, po kateri morejo vsi meščani, ki imajo volivno pravico, glasovati, ali se naj dovolijo nove gostilne ali naj se izmed njih, ki so že obstojale, katera zapre. Imelo se je ravno vršiti novo glasovanje meščanov. Med gostilničarjem Benniejem in njegovim najboljšim gostom Johnom se je razvil pogovor, ki ga tu nava-

John: »Da, Bennie, vsekakor mislim jaz za to glasovati, da bom enkrat »suh«.«

Bennie: »Toda, John, mislim da se šališ. Ti si moj prevelik prijatelj, da bi me mogel zeleti ob kruh spraviti. Pomisli le to: Jaz sem tu že 20 let in ves denar, ki sem ga zaslužil, sem zopet vtaknil v svojo obrt. Kako naj dobim svoj denar nazaj, ako se bo sklenilo, da moram tudi jaz zapreti svojo gostilno?«

John: »Dobro, Bennie, tudi jaz ti hočem nekaj reči: Jaz sem tudi tukaj že 20 let in ves denar, ki sem ga zaslužil, sem vtaknil v tvojo obrt. Ali mi hočeš povedati, kaj naj storim, da dobim zopet svoj denar iz tvoje obrti?«

Res je.

Uboga žena je bila navzoča, ko so obsodili njenega moža, ker se je v pijanosti pregrešil. Žalostni obraz žene gane sodnika, da reče: »Zelo mi je žal, da moram vašega moža zapreti.« Žena mu pa odgovori: »O, gospod sodnik, ali ne bi bilo bolje zame in moje otroke, da bi zaprli gostilne, mojega moža pa k delu spustili?«

Drobtine

Trgovina Bosne in Hercegovine leta 1909. Izvoz govedí je znašal 85.394, uvoz 18.148; ovac je bilo izvoženih 89.308. Prešičev se je izvozilo 26.118 živih in 44.611 zaklanih. Kož se je izvozilo 12.306, uvozilo 7720. Največji izvoz odpade v Bosni na les, ki se ga je izvozilo 7 milijonov meterskih stotov. Potem pridejo suhe slive, ki se jih je lani vsled slabe letine izvozilo le 4.490.693 meterskih stotov. Raznega drugega blaga se je izvozilo 10.796.580, a uvozilo 8.173.418 meterskih stotov. Ves izvoz znaša 122 milijonov 979.368 kron, uvoz pa 139 milijonov 539.540 kron, deficit v trgovini torej 16.559.172 kron, ki ga pa je v prvi vrsti povzročila slaba letina sliv.

Moderni veliki parniki. V 19. stoletju proti koncu petdesetih let se je zgradilo parnik »Great Eastern«, ki je bil dolg 207 m, širok 25,2 m ter je imel 27.500 ton. Od tega časa do zadnjih let se še ni zgradilo tako velike ladje. Leta 1899. zgrajeni angleški parnik »Oceanic« je bil sicer nekoliko daljši (209 m), toda za 4,2 m ožji ter je imel tudi manj ton. Šele v 20. stoletju so začeli graditi večje ladje, in sicer je bila ena prvih parnik »Celtic«, zgrajen l. 1901, ki je mogel nositi čistih 20.908 ton. Prvi nemški parnik, ki je presegel v velikosti »Great Easterna«, je bil Viljem II., zgrajen leta 1902, ki je bil dolg 215,3 m, ter je imel prostora za 19.361 ton. Precej večja sta oba parnika »Lusitania« in »Mauretania«, ki sta last Cunardove linije in katerih ima vsak 32.000 čistih ton. Oba ta dva parnika presegata največji nemški parnik »George Washington«, last severonemškega »Lloyda«, za

6000 ton. V teku novembra pa bodo spustili v ladjedelnici podjetja Harland & Wolf v Belfastu parnik »Olympic« v morje, ki bo last družbe Withe Star Line in bo eden največjih, kar se jih je kdaj zgradilo. Dolg bo 259 m, širok 28 m ter bo mogel nositi 45.000 ton. Hamburg-Amerika-Linie pa je pred kratkim naročila ladjo, ki bo sicer šele 1913 dodelana, a bo gotovo največja na svetu. Dolga bo 268 m, široka 29-25 m, ter bo mogla nositi 50.000 ton, a zavzeti v vodi prostornine za 60.000 ton. Torej bo še enkrat večja kot »Great Eastern«. Tudi brazilska vojna ladja »Rio de Janeiro«, največja, kar se bojnih ladij tiče, ki bo zavzela v vodi prostornine za 32.000 ton, bo poleg omenjenega parnika prav majhna.

Kazni v francoski vojski. Francoska ima v Afriki takozvane kazenske stotnije, to je kaznjence, ki morajo v francoskih kolonijah služiti kot vojaki. Ti jetniki, ki jih pošiljajo v najbolj nezdrave kraje in ki jih decimira mrzlica ter skrajno naporna služba, žive življenje podobno počasnemu in mučnemu umiranju. Za najmanjši prestopok se jih kaznuje s trpinčenjem. Najmanjša kazen je, ako se zapre kaznovan v platnen šotor, ki je ves zadelan in pred katerim stoji straža. V takem hermetično zaprtem prostoru kaže dostikrat podnevu termometer 50 stopinj Celzija. Ako je bil kaznjence izmed te stotnije že večkrat kaznovan, ga zapro v poseben šotor, ki se imenuje vsled svoje grozote zelo značilno, namreč — grob. Se strašnejša kazen pa je, ako zapro kaznjence za več ur v jamo, ki je spodaj v zemlji razširjena, zgoraj proti vrhu pa se zožuje, tako da je podobna ljaku. Kaznjence mora splezati v to luknjo po lestvi, ki jo potem potegnejo seveda venkaj. Kakšen mora biti zrak v taki jami, si lahko mislimo, nesrečnež je skoro živ pokopan. Dostikrat zapro za kazen več jetnikov v tako luknjo in zgodi se, da se vsled okuženega zraka notri poduše, kar ni nič nenavadnega. Za malenkostne prestopke se kaznuje vojake mnogokrat s tem, da se jim poveže roke in noge z vrvmi, namočenimi v vodo ter jih izpostavi čez noč v puščavi. Divje zveri, zlasti šakali, zavohajo že od daleč mokroto, zbero se okrog jetnika in dostikrat dobe zjutraj samo še kosti izpostavljenca.

Kuliji kot lokomotive. Potnik po vzhodni Aziji, ki pride na svojem potovanju v deželi črešnjevega cvetja tudi v obsežno pokrajino Altame in Odavare, se more voziti tamkaj z najbolj čudovito železnico na svetu, kajti ta železnica vozi brez lokomotiv in brez mehanične gonilne sile. Namesto lokomotive opravljajo svoj posel rumenkasti kuliji. Mala železnica je dolga okoli 30 km ter je izpeljana po valoviti obrežni pokrajini iz Altame v Odavaro. Izrabilo se je obliko zemlje: kjer vozi železnica navzdol, tečejo železniški vozovi sami, kjer vodi pa navzgor, pograbi jo mišičasti kuliji, ki čakajo na prihajajoči vlak, za vozove ter jih poriva-

Jo do prihodnje strmine, kjer se začno kolesa zopet sama premikati. Slabe živce seveda ne sme imeti, kdor se vozi s to železnico. Nima se ravno prijetnih občutkov, ako drvi mali vlak v divjem diru po dolgi strmini navzdol, popolnoma sam sebi prepuščen ter leti po ostrih ovinkih čez mostove v strme kotline.

Dobre knjige

»Robinzon staršl.« Katoliška Bukvarna je založila kaj lepo knjižico s podobami za otroke z mikavno sliko na naslovni strani in kaj živimi in pestrimi, otroški domišljiji primernimi barvnimi slikami med tekstom. Barvne slike so celostranske. Povest o Robinzonu stopa tu pred otroško dušo z vso svojo mičnostjo in prikupljivostjo. Povest je za mladino skrajšana, v lahkem in pravilnem jeziku, tako podomače in zanimivo, kakor treba za mladino. Večjega veselja ukaželjnemu živahnemu otroku ne boš mogel napraviti z nobeno stvarjo, kakor če mu omisliš tako knjižico s slikami. S kolikim napetim zanimanjem, s koliko srčno radostjo bo dečko sledil življenju in nezgodam Robinzonovim na samotnem otoku! Kako si je Robinzon stesal hišico, kako delal iz zverjih kož obleko, kako mlet zrna za kruh, kako hodil na lov, udomačil divje živali in rešil dečka-divjaka sovražnikov ter ga izobrazil in izpreobrnil k naši veri, to vse bo otroška duša srkala vase z velikim pridom in si krajšala čas na najprimernejši način. Kdor hoče zdaj ob Miklavžu in Božiču svojim otrokom podariti kaj resnično vrednega, naj kupi »Robinzona staršega«. Stane 1 K 40 v in se dobi v »Katoliški Bukvarni«.

»V zverinjaku.« Kolikokrat naletiš v slovenskih hišah na nemške knjižice s podobami za otroke! To pač ni prav, ker saj prvi vtisi in prvi pouk mora pri otroku pač biti v mili materinščini. Zlasti podobe iz živalskega življenja imajo otroci radi in če je zraven besedilo, ima to še večji poučni namen in je tembolj koristno za otroka. »Katoliška Bukvarna« je založila tako knjižico »V zverinjaku«, kjer so čez dve celi notranji strani velike barvane podobe najrazličnejših divjih, oziroma tujih živali, zraven pa mično in zelo poučno besedilo v verzih. Slike so jako nazorne, žive in lepo izvedene, tako da izobrazujejo tudi lepočutje. Na trdem kartonu zelo trpežno vezano v platnu, stane ta knjiga, ki je kakor nalašč za Miklavža ali Božič za otročiče, 1 K 50 v, zgolj broširana pa 90 v. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Slovenski ABC v podobah; ta knjiga je izšla ravnotam in ima veliko korist za one, ki se učijo brati. Otrok se nauči čitanja igrave in zasleduje z velikim zanimanjem živobarvane slike poleg črk. Cena 80 vinarjev, trdo vezani knjigi 1 K.

Hitra vožnja po železnici; knjiga s podobami za otroke. Cena 1 K 60 vin. — Tudi ta knjiga je kaj izvrstna za prvi nazorni nauk otrokom. Lepe večbarvne slike so otrokom v veliko zabavo.

Smešnice

Pretenak glas. Zelo jezična ženska zasliši nov zvon in pravi, da ima pretanek glas. »Zvon je še mlad,« odgovori njen mož, — »počakaj, da bo toliko star, kot si ti, potem bo pa tudi bučal, kakor ti!«

Pred koncem. Oče sinu: »Denar je zapravljen, kredita ni več — in sedaj se je treba odločiti. Eden naju se mora oženiti!«

Iz otroških ust. Oče: »O, dober dan gospa! Prosim sedite! Moja žena bo prav vesela, da Vas zopet vidi! Bo kmalu tukaj.« — (Proti svoji hčerki): »Anica, ali si že povedala mami, da je teta tukaj? — Kaj je rekla?« — Anica: »Mama je dejala: Ali je ta stara klepetulja zopet tukaj?!«

Otroci, kateri hujšajo

Pristna le sto znamko — ribičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnarja!

najdejo v Scott-ovi emulziji gotovo pomoč. V nasprotju z navadnim ribjim oljem zavzijejo otroci Scott-ovo emulzijo vedno s posebno slastjo, in pri tem je tudi celo lažje prebavna kot mleko. Razentega je pa tudi bolj učinkujoča in uspeh se po navadi pokaže že po dvakratnem zavžitju, tako izborne in močne so njene sestavine.

Scott-ova emulzija

se ponaša s 34 letnim dobrim slovesom kot najboljšo sredstvo, ki daje slabotnim otrokom nove moči in novo zdravje.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin,
Dobiva se v vseh lekarnah.

3114

Dober pridatek za kavo — dober zavretek! Če nam jutranja kava ne diši, smo mnenja, da moramo radi tega pred vsem obdolžiti trgovca, češ da nam je dal slabo zrnato kavo. Temu pa ni tako! Ponajvečkrat se gre tu za vporabo manj dobrega pridataka za kavo in zato je tudi treba polagati posebno važnost na izbero kavinih pridakov.

Najboljše je ravno dovolj dobro za nas in naših želodce.

Med kavinimi pridatki zasluži pravi »Frank« za kavnim mlinčkom iz zagrebške tovarne naše najtoplejše priporočilo. 3222

Mnenje gosp. I. Scharfa, zdravnika v zdravilišču Karlovi Vari.
Gospod J. Serravallo!
Trst.

Naznanjam Vam na Vašo prošnjo, da rabim z uspehom že več let Vaše Serravallovo Kina vino z železom proti oslabiljenju vsled slabe hrane in proti vsakemu za drževanju krvne tvoritve ter da Vaš izdelek zaseda trajno mesto v razporedu mojih ordinacij.

Karlove Vari, 10. maja 1909,

Dr. Scharf.

Svarilo!

Kakor vse dobro, skuša se tudi »Laxigén« istovetiti z manjvrednimi ponarejanji, ki pridejo pod podobno donečimi imeni v trgovino. Kdor hoče kupiti zdravniško priporočeno dobro dišeče odvajalno sredstvo naj pazi v lekarnah na to, da dobi pristen »Laxigén« v izvornih škatljicah iz pločevine z 20 tabletami za K 1'30 in naj zavrne odločno takozvane »ravnotake dobre« izdelke. Glavna zaloga: C. Brady, lekar- na pri »kralju ogerskem« na Dunaju I, Fleischmarkt, vogal Rothenturmstrasse.

2540

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas Thymomel scillae, to je preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

Influenca

in nje posledice, kakor 75

pljučne bolezni, oslovski kašelj, dolgotrajne katere dihalnih organov

se odvrne po pravočasni vporabi s

SIROLIN „Roche“

ki je zdravniško priznan nad 10 let. Zahtevajte izrecno v vseh lekarnah SIROLIN izvorni zavoj »Roche« po 4 K — steklenico in zavrnite odločno ponarejanja. (Zdravniški predpis.)

SIROLIN »Roche« je dobrega in prijetnega okusa in se ga lahko zavzije.

F. Hoffmann-La Roche & Co.,
Basel (Švica), Grenzach (Baden).

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 9. novembra: 75, 90, 49, 45, 20.
Dunaj, 12. novembra: 52, 39, 40, 23, 38.
Gradec, 12. novembra: 32, 21, 3, 81, 23.

Vaše zdravje

dosežete! Vaša slabost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice, kite se ojačijo, Vaše spanje postane zdravo, Vaša dobra počutnost se zopet vrne, ako vporabljate pristni Feller-jev fluid s znamko »Elsafluid«. Dvanaajstorica za poskušnjo 5 kron franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg 16 (Hrvatsko).

2894

62

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Herbarny-jev podfosfornato-kisli

Apneno-železni sirup

Ta je že 41 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prni sirup. Odstranjuje sluz, pomiljuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev 2-3-je krvi in kosti.

Cena steklenici K 2:00, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“** (Herbarny-jev naslednik). **DUNAJ VII./1., Kaiserstrasse 73-75.**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Bejaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volšperku. 3206

Prišino samo z zvezeno navedeno znamko

Pred ponatjenjem se strati

Varstveno zavarovan.

PURJODAL.

Jod sarsaparilla izdelek čisti kri, pospešuje prebavo, lajša krče, kakor tudi nervozne bolesti. Povsod tam, koder se jod ali sarsaparilla izdelek predpisuje, se uporablja z najboljšim uspehom.

Cena steklenici K 2:20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Svetujemo Vam revmatične, protinske bolezni, bodljaje, bolezni v križu in bolezni v členku ne zanemarjati. Tucat za poskušnjo Feller-jevoga fluida z znamko »Elsafluid« stane samo 5 K. Fellerjeve odvajalne Rhabarbara-kroglice z znamko »Elsa-kroglice«, šest skatljic franko 4 K. Dobi se od E. V. Feller v Stubici, Elsatrg stev. 16 (Hrvaško).

Tržne cene Gospodarske Zoeze za 100 kg. Ljubljana

V Ljubljani, dne 15. novembra 1910.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	22	50	živina vaga:		
Rž	10	40	Govrda pitana	80	—
Ajda	18	00	Teleta teška	114	—
Ječmen	16	40	Teleta mala	106	—
Oves	17	80	Praščiči	126	—
Proso belo	10	—	Koštruni	108	—
Proso rumeno	15	60			
Koruza stara	16	00	Kuretnina in drugo:		
Koruza nova	13	—	Maslo kuhano od K 200— do	280	—
Leča	25	40	Maslo surovo od K 200— do	280	—
Grah	26	80	Slanina sveža (špeh)	164	—
Lancno seme	13	20	Slanina prekajena	174	—
Grašica	20	—	Mast svinjska	174	—
Domata detelja	125	—	Loj	94	—
Gorenjska repa	80	—	Jajca 100 kom.	10	—
Fizol Rioničan	25	50	Pisanci	1	80
Fizol Prepelčar	27	00	Golobi	—	80
Fizol Mandalon	21	—	Raca	8	80
Cebula	10	50	Gos	6	—
Krompir	7	80			
Zelje sveže	2	50	Kolonijalno blago na debelo		
Zelje kislo brez sode	2	70	Riž Rangon od K 25— do	31	—
Repa sveža	2	40	Kava Santos od K 25— do	248	—
Repa kisla brez sode	0	—	Sladkor	75	50
Brinje	14	50	Petrolej	98	—
Kumna	10	—			
Orehl	—	—			
Gobe suhe	540	—			
Ječice	12	—			
Zelod	5	—			
Smrekovi storži	7	80			
Seno	5	—			
Stama	4	60			
Steija	4	—			

Kamnoseške učence sprejme takoj tvrdka Feliks Toman

mestni kamnoseški mojster, Ljubljana, Resljeva cesta 30. 3294

Pes-čuvaj

kakoršne koli pasme, strog in čuječ, navažen na verigo, se kupi pri graščinskem oskrbništvu, **Hmeljnik**, pošta Novomesto. 3347

3 krojaške pomočnike sprejme takoj v trajno delo Gašper Cukjati, krojaški mojster, Blodnik p. Trojana. 3205

Benzin motor

8 PS in kompletna žaga (Venecijanka) s cirkularno larko je ceno na prodaj na graščini Raka pri Krškem. Natančnejša pojasnila daje oskrbnišvo graščine tamka) 3157 (10)

Golša debel vrat se odstrani naglo in temeljito z uporabo Hollerdauer-balzama proti golši. 3165

Dvojna steklenica K 4.— Stadtapotheke Plattenhoten a/Ilm 25 Bavorsko.

Mnogo stotin

priporočil za nakup vporabnih predmetov in priložnostnih daril vseh vrst vsebuje moj glavni cenik z nad 6000 slikami, ki se na zahtevo pošlje vsakomur zastonj in poštneine prosto.

C. in kr. dvorni založnik **Jan Konrad** Most 1406 (Češko).

Samo naravnost

od naše tovarne kupijo zasebniki blago za gospode in dame najbolje kakovosti po najnižjih tovarniških cenah. Dobi se vsaka mera. Ostanki po čudovito nizkih cenah.

Zahte ajle vzorce! Prva Hlez. razpošilj. tovar. blaga „**SUDETIR**“ Krnov (Hgerndorf) št. I. 8173 Avstr.-Šlezija.

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave

Veležgalnica kave

Perilo

Pilite po cenike od perila za gospode, dame in otroke, preprog in po vzorce od platnenega blaga na tkalnico in tovarno perila

Oswald Lellek,
Toplice Belohrad (Češko).

dobite iste s povratno pošto

Zastonj!

Leposlovni mesečnik „**Dom in Svet**“ stane za celo leto K 10.— Naroča se v Ljubljani.

6 belih

rjuh, zelo debele po 2 m K 14.—, po 2 1/4 m K 16.— iz domačega lanenega platna po 2 m K 18.— po 2 1/4 m K 20.— razpošilja franko po celi Avstriji narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju.